

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 16: Historie

Příběh Oldřišky Keithové

**Kateřina Lněničková
Jihomoravský kraj
Brno 2020**

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 16: Historie

Příběh Oldřišky Keithové

The story of Oldřiška Keith

Autor: Kateřina Lněničková

Škola: Gymnázium Brno-Řečkovice, příspěvková organizace, Terezy
Novákové 2, Brno 62100

Kraj: Jihomoravský kraj

Konzultant: Mgr. Michaela Straková

Brno 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracoval/a samostatně a použil/a jsem pouze prameny a literaturu uvedené v seznamu bibliografických záznamů.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

V Brně dne 4. 2. 2020 .....

Kateřina Lněničková

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala své konzultantce Mgr. Michaelle Strakové, která mě k příběhu Oldřišky Keithové přivedla, za čas věnovaný pomoci při vypracování mé práce, a to jak po stránce obsahové, tak jazykové.

Velký dík patří také synovi Oldřišky Keithové panu Ing. arch. Janu Keithovi za poskytnutí rozhovorů, kterými mi celý případ hodně přiblížil, a dalších cenných pramenů, nezbytných pro sestavení příběhu jeho matky.

Na závěr bych chtěla poděkovat svým přátelům za pomoc po stránce technické a zejména pak Jakubu Manovi navíc za psychickou podporu, bez níž bych svých cílů dosáhla jen velmi těžce.

Anotace

Ve své práci SOČ jsem se zabývala sestavením uceleného příběhu Oldřišky Keithové s hlavním důrazem na její věznění za domnělou protistátní činnost koncem 40. let 20. století. Část práce zabývající se osobním životem Oldřišky Keithové vychází převážně z vyprávění jejího syna Ing. arch. Jana Keitha a také z rozhovoru s Oldřiškou Keithovou z roku 1992. Průběh výkonu sedmiletého trestu jsem zmapovala pomocí vyšetřovacích spisů z několika archivů. Příběh paní Keithové je příkladem dopadu nespravedlností, které byly páčány za totalitního režimu v Československu, na konkrétní lidský osud; měl by před tímto režimem a jeho praktikami varovat širokou veřejnost.

Klíčová slova

socialismus; politické procesy; nevinná oběť režimu

Annotation

This work deals with the life story of Oldřiška Keith with the main emphasis on her imprisonment for fictitious anti-state activity in the late 1940s. The part of the work which deals with the personal life of Oldřiška Keith is based mainly on the narration of her son Ing. arch. Jan Keith and also from an interview with Oldřiška Keith from 1992. I have researched details of the seven-year sentence in the investigation files from various archives. Mrs. Keith's story is an example of the impact of the acts of injustice common during totalitarian regime in Czechoslovakia on one particular life; it should warn the general public about this regime.

Keywords

socialism; political repression; an innocent victim of the regime

*Nemstím se, ale přála bych si, aby se spravedlnost opravdu stala
spravedlností.*

*Člověk, který vědomě ublíží nevinnému, mluví jiným jazykem než slušní lidé a slušnost
považuje za slabost.*

– Oldřiška Keithová pro ČT, 1992

Obr. 1: Oldřiška Keithová (*Talent se nedá spoutat mříží*)

Obsah

Úvod	8
1 Metody práce, literatura a prameny	9
2 Politická situace v Československu od února 1948 do poloviny 50. let.....	11
2.1 Únor 1948	11
2.2 Po převzetí moci komunisty	13
3 Politické procesy v 50. letech.....	15
3.1 Vlna obvinění.....	16
3.2 První proces	18
3.3 Pracovní síla.....	18
3.4 Druhy politických procesů.....	18
3.4.1 Procesy s církví	18
3.4.2 Procesy se členy nekomunistických politických stran	19
3.4.3 Procesy s příslušníky ozbrojených sil	20
3.4.4 Procesy s příslušníky KSČ	20
3.5 Cíle politických procesů	20
3.6 Nezákonnost.....	21
3.7 Ideologie	22
3.8 Důsledky politických procesů.....	22
3.9 Rehabilitace	23
4 Příběh Oldřišky Keithové	24
4.1 Dětství.....	24
4.2 Odchod do Brna a založení rodiny	25
5 Před zatčením	27
5.1 Petr Křivka	27
5.2 Spojitost s Petrem Křivkou.....	28
5.3 Zapojení do protistátní organizace	28
6 Zatčena.....	32
6.1 Trest pro nevinnou	32
6.2 Rozsudek	33
6.3 Výkon trestu.....	33
6.4 Život ve vězení.....	35
6.5 Sirotek s babičkou	36

6.6	Žádosti o milost.....	38
7	Ing. Karel Keith.....	39
8	Propuštěna.....	40
9	Život po propuštění.....	41
10	Rehabilitace.....	44
11	Závěr života.....	45
12	Závěr.....	46
13	Literatura.....	47
14	Prameny.....	48
14.1	Rozhovory.....	48
15	Internetové zdroje.....	49
16	Seznam obrázků.....	50
17	Seznam příloh.....	51
18	Přílohy.....	52

ÚVOD

O politických procesech v Československu v 50. letech minulého století již bylo napsáno mnoho odstavců, kapitol v učebnicích i celých knih. Některé konkrétní procesy jsou velmi detailně zmapované, avšak osudy velké spousty lidí, tzv. nepřátel režimu, zůstaly doposud široké veřejnosti skryté.

Prvním cílem mé práce bylo seznámit se blíže s problematikou politických procesů 50. let v Československu a shrnout jejich příčiny, průběh, i důsledky. Jako hlavní cíl jsem si určila sepsat ucelený příběh jedné z bohužel „neznámých“ obětí totalitních praktik a tento konkrétní příklad zasadit do širšího rámce politických procesů.

Jedním z prozatím blíže nezkoumaných životních příběhů je osud české malířky a restaurátorky Oldřišky Keithové, rodačky z Velké Bíteše. Její případ spadá pod velký proces s názvem Křivka a spol., do kterého bylo zapleteno celkem 22 lidí z různých koutů Brna.

O samotném Petru Křivkovi, údajné hlavě velezrádců, najdeme běžně dohledatelné informace bez větších obtíží. Případem se ve své bakalářské práci zabývala Bc. Jitka Chorvátová, zkoumali jej i odborníci z Ústavu pro studium totalitních režimů a historik Ivo Pějcoch z Vojenského historického ústavu v Praze. O domnělých spolupracovnících Petra Křivky to ale neplatí.

Petr Křivka hrál v tomto případě nejzásadnější roli a kvůli hrozbě, kterou jako bývalý člen západního zahraničního odboje představoval pro režim, si nakonec vyslechl rozsudek smrti. Za jeho hrdinství byla v Brně-Novém Lískovci, kde před zatčením bydlel, umístěna pamětní deska. V této městské části po něm byla také pojmenována ulice. Ostatní členové protistátní organizace Petra Křivky nebyli odsouzeni přímo k trestu smrti, nejspíše proto se o nich nemluví tolik jako o samotném Petru Křivkovi.

V Novém Lískovci ale najdeme i ulici nesoucí jméno Oldřišky Keithové. Jelikož jsem z Brna, chtěla bych zapomenutý příběh jejího života sumarizovat a přiblížit veřejnosti. Je totiž škoda, aby o osobnosti, po níž je už celých 16 let pojmenována ulice, věděla něco víc pouhá hrstka obyvatel této městské části a dál už nikdo.

Nedaleko od ulice Oldřišky Keithové bydlí její syn Ing. arch. Jan Keith, který mi velmi vstřícně přislíbil rozhovor týkající se jeho matky. Této spolupráce si opravdu cením.

Ve své práci jsem se zaměřila především na období věznění paní Keithové a jeho dopady na život po propuštění. Oldřiška Keithová byla svou podstatou umělkyně, proto věnuji pozornost její umělecké tvorbě nejen během života na svobodě, ale i při výkonu trestu.

Příběh Oldřišky Keithové přináší čtenáři obraz politických procesů 50. let 20. století prostřednictvím konkrétního lidského osudu.

1 METODY PRÁCE, LITERATURA A PRAMENY

Pro získání informací o problematice politických procesů 50. let jsem vycházela z odborné literatury, která se jimi buď přímo, nebo jen částečně zabývá; hlavním těžištěm se pro mne stala kniha Karla Kaplana a Pavla Palečka *Komunistický režim a politické procesy v Československu*.¹ Tato kniha mi poskytla ucelený obraz o tom, co procesům předcházelo, jaké byly příčiny obrovské vlny procesů, o samotném průběhu procesů a také o jejich důsledcích.

S osobností Oldřišky Keithové jsem se blíže seznámila prostřednictvím její knihy *Vzpomínky na dětství*², kterou mi poskytl její syn Ing. arch. Jan Keith (kniha se v knihkupectvích neprodává) a o které mi také potvrdil, že je naprosto upřímná a dokonale jeho matku vystihuje.³ Pan Keith svolil k rozhovoru⁴, čímž mi umožnil přímý náhled do soukromého života rodiny Keithových; získala jsem tak informace o životě Oldřišky Keithové po propuštění z vězení, osobní informace o její povaze a hlavně o tom, jak neoprávněně zatčení u nich doma vnímal pan Keith i ostatní členové rodiny.

V archivu pořadu České televize *Z očí do očí* je ke zhlédnutí dostupný rozhovor se samotnou Oldřiškou Keithovou z roku 1992, který mi o ní taktéž mnoho prozradil a poskytl mi celou řadu informací, jež mi při práci pomohly.

Údaje o samotném průběhu převzetí do vazby a výkonu trestu jak Oldřišky Keithové, tak jejího manžela Ing. Karla Keitha jsem čerpala z vyšetřovacích spisů z Archivu bezpečnostních složek ministerstva vnitra⁵, dále z Moravského zemského archivu v Brně⁶ a Národního archivu v Praze⁷. Ve spisech jsem našla plné znění výpovědi Oldřišky Keithové, motáky a další dokumenty týkající se věznění. U těchto zdrojů jsem ale musela postupovat s jistou opatrností. Vzhledem k tomu, že Státní bezpečnost při výslechu obviněných používala fyzické násilí a nutila je učit se zpaměti předem napsané výpovědi, tedy vyšetřovací postupy se držely toho, co příslušníky StB naučili sovětsí poradci⁸, nelze je považovat za zcela důvěryhodné a musíme je porovnávat s jinými zdroji. Jelikož k případu Oldřišky Keithové žádná dříve zpracovaná literatura neexistuje, porovnávala jsem informace ze spisů alespoň s tím, co mi vyprávěl pan Keith a co uváděla Oldřiška Keithová v pořadu *Z očí do očí*.

---

¹ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001.

² KEITHOVÁ, Oldřiška, *Vzpomínky na dětství*, Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2004.

³ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 1. 11. 2019.

⁴ Rozhovory s Ing. arch. Janem Keithem, 25. 6. 2019 a 1. 11. 2019, Brno.

⁵ ABS Praha, f. 302, svazek V-2669 Brno, Osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové.

⁶ MZA, f. Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50, 3 Ts II 51/51.

⁷ NA, f. Správa Sboru nápravné výchovy (dále jen SSNV), osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové.

NA, f. Státní prokuratura, Pst II 1057/49.

⁸ KOSATÍK, Pavel. *České snění*. Praha: Torst, 2010, str. 179.

Data narození a úmrtí jsem zjistila na hrobu osob, kterých se má práce týká.⁹

---

⁹ Všichni pohřbeni na Ústředním hřbitově v Brně.

2 POLITICKÁ SITUACE V ČESKOSLOVENSKU OD ÚNORA 1948 DO POLOVINY 50. LET

2.1 Únor 1948

V únoru 1948 byla situace v československé vládě velmi napjatá. Při střetu mezi komunistickou a nekomunistickými stranami ležely všechny výhody zcela jasně na straně komunistické. Ta měla především pevně zformované vedení a mocného zahraničního spojence, tedy Sovětský svaz, na jehož politiku bylo Československo stále více a více orientováno a na jehož podporu se mohla spolehnout. Naproti tomu demokratické strany spojovalo pouze odmítnutí nedemokratického postupu komunistů; mezi politiky stále probíhala stranická soutěž a žádný z nich nebyl natolik schopný, aby strany sjednotil a ujal se vedení v probíhajícím boji. Vazby Československa na Západ byly významně narušeny a většina světových politiků už ČSR považovala za součást sovětského bloku, nikoli za přechodný most mezi západním a východním blokem, jak tomu bylo dříve.¹⁰ Vztah Československa k SSSR byl jasný; vše, co pocházelo z Východu, muselo být dobré a povinnost řídit se sovětskými radami platila pro všechny, nehledě na to, že SSSR v některých oborech za Československem zaostával.¹¹

Nekomunistickým stranám se zdály podezřelé poměry v bezpečnosti, požadovaly objasnění krčmánského případu¹² a mostecké aféry¹³ a chtěly prošetřit podivná obvinění členů

---

¹⁰ BĚLINA, Pavel, Tomáš GRULICH, Jaroslav HALADA, Jaroslav HRBEK, Petr MAREŠ, Dagmar MORAVCOVÁ, Jiří POKORNÝ, Jiří RAK, Petr A. ROČEK a Josef TOMEŠ. *Dějiny zemí koruny české II*. 4. vyd. Praha: Paseka, 1992, str. 263.

¹¹ KOSATÍK, Pavel. *České snění*. Praha: Torst, 2010, str. 178.

¹² Krčmánská aféra se týkala dosud neobjasněného nevydařeného atentátu na tři členy vlády. V srpnu 1947 někdo poslal ministrům Petru Zenklovi, Prokopu Drtinovi a Janu Masarykovi balíčky s výbušninami. Ty však naštěstí byly zneškodněny dříve, než se dostaly k cílovým adresátům. Komunističtí funkcionáři se snažili dokázat, že si atentát objednali národní socialisté. Avšak představitelé této strany se dostali k informaci, která tvrdila, že výbušniny připravovali komunisté v obci Krčmání na Olomoucku, aféra krčmánská se tím rozšířila o olomouckou. Dvě linie vyšetřování atentátu vyústily v otevřený konflikt mezi ministerstvem vnitra a spravedlnosti. Linie vyšetřování prováděná komunisty se snažila celý případ ututlat, příp. obvinít národní socialisty. Druhá linie předkládala důkazy o tom, že vinni jsou komunističtí funkcionáři. Po státním převratu v únoru 1948 bylo vyšetřování ukončeno a neurčité výsledky, k nimž před únorem dospělo ministerstvo vnitra, byly označeny za jednoznačně správné.

(KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 13–14)

¹³ Komunisté obvinili bývalého důstojníka československé armády Pravoslava Reichla a další ze špionáže, která měla být prováděna v severních Čechách (mostecká špionážní aféra byla také pracovníky bezpečnosti nazývána jako akce Sever). Kromě špionáže byli tito také obviněni z přípravy protistátního či protikomunistického puče s vědomím vedoucích funkcionářů národně socialistické strany, a to hlavně P. Zenkla, P. Drtiny a V. Krajiny. Spojení mezi špióny a politiky měli doložit dva členové bezpečnosti. Celou akci prohlédl ministr spravedlnosti P. Drtina, který poté na schůzi vlády navrhl ustanovení komise ministrů, která by kontrolovala činnost ministerstva vnitra. Tento návrh nebyl kvůli odporu komunistů uskutečněn. Velký politický proces z této aféry nakonec nevznikl.

(*Mostecká aféra*: TOTALITA. [online]. Praha: Tomáš Vlček, ©1999–2020 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/vysvetlivky/a_most.php,

KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 15–16.)

Demokratické strany na Slovensku¹⁴. Tyto procesy můžeme považovat za jistý počátek pozdější vlny vykonstruovaných procesů.

Ministr vnitra V. Nosek, komunistický politik, jako reakci zahájil přesuny ve velitelském sboru bezpečnosti, které měly komunistům zajistit úplnou kontrolu hlavního města Prahy. Dne 13. února 1948 se vláda usnesla, že ministrovy rozkazy musí být zrušeny. Václav Nosek se ale tomuto usnesení odmítl podřídít a o čtyři dny později se ministři národně socialistické, lidové a demokratické strany rozhodli, že nebude-li usnesení splněno, podají hromadně demisi. Toto rozhodnutí ukazuje, že demokratičtí politici žili v iluzi o možnosti boje s komunisty parlamentní cestou, ale bohužel jim chyběl jasný plán další společné akce.¹⁵

20. února 1948, poté, co již bylo jasné, že ministr Nosek usnesení vlády nesplní, oznámili ministři¹⁶ oficiálně prezidentu republiky, že ze svých úřadů odstupují. Komunisté přišli s návrhem řešení této krize. Požadovali přijetí demise a doplnění vzniklých volných míst ve vládě ministry dle jejich volby. 25. února prezident Edvard Beneš na jejich požadavky přistoupil a jmenoval novou vládu složenou téměř výhradně z komunistů.¹⁷ Svoje počínání komunisté obhajovali jako nezbytnou záchranu společnosti před hrozbou protistátního puče.¹⁸

---

¹⁴ Vedoucí funkcionáři KSČ projevovali snahu o rozpuštění Demokratické strany (DS) na Slovensku už před volbami do parlamentu v květnu 1946, kdy podporovali vznik strany, která by spolupracovala s komunisty. Členy této strany měli být příznivci politického katolicismu. Strana ale ještě před volbami uzavřela dohodu s DS, tudíž plány KSČ nevyšly. Výsledky voleb pobouřily komunisty a vyprovokovaly je k zesílenému tažení proti Demokratické straně, zkonstruovali tedy případ tzv. spiknutí na Slovensku. Podle jejich schématu existují na Slovensku protistátní skupiny se zahraničními kontakty, které usilují o rozbití Československa. Styky s těmito skupinami měly údajně udržovat funkcionáři Demokratické strany. Do uměle vyvolané aféry se snažili zatáhnout např. generální tajemníky Jozefa Kempného a Miloše Bugára, místopředsedu vlády Jána Ursínyho a řadu dalších. Komunisté žádali, aby byli poslanci Kempný a Bugár zbaveni poslanecké imunity a mohli být trestně stíháni. Jána Ursínyho donutili vzdát se vládní funkce. Kempný a Bugár své obvinění popřeli, výpovědi upravené bezpečností odvolali. České nekomunistické strany měly zájem o udržení jednotné Demokratické strany a na podzim 1947 začali vidět do plánů KSČ. Rozštěpit DS se tedy komunistům nepodařilo.

(KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 14–15.)

¹⁵ BĚLINA, Pavel, Tomáš GRULICH, Jaroslav HALADA, Jaroslav HRBEK, Petr MAREŠ, Dagmar MORAVCOVÁ, Jiří POKORNÝ, Jiří RAK, Petr A. ROČEK a Josef TOMĚŠ. *Dějiny země koruny české II*. 4. vyd. Praha: Paseka, 1992, str. 263.

¹⁶ Jmenovitě: Petr Zenkl, Hubert Ripka, Jaroslav Stránský a Prokop Drtina (Československá strana národně socialistická), Jan Šrámek, František Hála, Adolf Procházka a Jan Kopecký (Československá strana lidová), Štefan Kočvara, Ivan Pietor, Mikoláš Franek a Ján Lichner (Demokratická strana)

(BĚLINA, Pavel, Tomáš GRULICH, Jaroslav HALADA, Jaroslav HRBEK, Petr MAREŠ, Dagmar MORAVCOVÁ, Jiří POKORNÝ, Jiří RAK, Petr A. ROČEK a Josef TOMĚŠ. *Dějiny země koruny české II*. 4. vyd. Praha: Paseka, 1992, str. 263–264)

¹⁷ Tamtéž, str. 265.

¹⁸ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 53.

2.2 Po převzetí moci komunisty

Před květnovými parlamentními volbami se uskutečnilo jen pár menších procesů, které měly přinést důkazy o správnosti státního převratu. Otevřely se případy tzv. spiknutí na Slovensku a tzv. mostecké špionážní aféry.¹⁹

V dubnu proběhl politický proces s generálem J. Bartíkem a spol. Ten za války patřil k vedoucím činitelům vojenského vedení exilové vlády v Londýně. Po osvobození se stal velitelem zpravodajské služby, kvůli provokaci komunistů ale musel toto místo opustit. Tento proces byl politickou mstou.²⁰

30. května 1948 byly zorganizovány volby do parlamentu, a to takovým způsobem, který jasně demonstroval postoj nového režimu k demokracii. Jakékoli pokusy o protikomunistickou předvolební agitaci byly stíhány Státní bezpečností a trestány. Voliči měli možnost volit pouze předloženou společnou kandidátku Národní fronty. Ani tato opatření však komunistům nezajistila vítězství v předpokládaném rozsahu, proto byly výsledky voleb ještě v krajských volebních centrech falšovány. Oficiálně bylo vyhlášeno, že pro kandidátku Národní fronty hlasovalo 89,2 % voličů.²¹

7. června 1948 abdikoval prezident Edvard Beneš. O týden později byl Národním shromážděním zvolen novým prezidentem Klement Gottwald. Následujícího dne byla jmenována pátá poválečná vláda v čele s Antonínem Zápotockým.²²

Zákonodárné orgány i vládní instituce se staly pouhými vykonavateli stranických příkazů.²³

Dne 6. října 1948 byl jako reakce na protesty zbylé opozice přijat zákon č. 231/1948 Sb., na ochranu lidově demokratické republiky, který měl ochraňovat totalitní režim a definoval trestné činy, které byly v rozporu se zájmy státu.²⁴ Nejzávažnějším trestným činem byla velezrada, za niž mohl být viník odsouzen i k trestu smrti. Státní moc tohoto nového zákona často zneužívala a jako velezradu označovala např. pokusy o přechod státních hranic – soudy v těchto případech předpokládaly, že se uprchlík bude v zahraničí věnovat protistátní činnosti.

---

¹⁹ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 54–55.

²⁰ Tamtéž, str. 55.

²¹ BĚLINA, Pavel, Tomáš GRULICH, Jaroslav HALADA, Jaroslav HRBEK, Petr MAREŠ, Dagmar MORAVCOVÁ, Jiří POKORNÝ, Jiří RAK, Petr A. ROČEK a Josef TOMES. *Dějiny zemí koruny české II*. 4. vyd. Praha: Paseka, 1992, str. 268.

²² Tamtéž

²³ ČURDA, Jan a Jan DVOŘÁK. *Moderní dějiny pro střední školy: světové a české dějiny 20. století a prvního desetiletí 21. století*. Brno: Didaktis, 2015, str. 122.

²⁴ BĚLINA, Pavel, Tomáš GRULICH, Jaroslav HALADA, Jaroslav HRBEK, Petr MAREŠ, Dagmar MORAVCOVÁ, Jiří POKORNÝ, Jiří RAK, Petr A. ROČEK a Josef TOMES. *Dějiny zemí koruny české II*. 4. vyd. Praha: Paseka, 1992, str. 268.

Státní bezpečnost se při vyslýchání obviněných nezdráhala použít omamné látky, příp. obviněného mučit.²⁵

Marxismus-leninismus byl komunistickou stranou prohlášen za oficiální státní ideologii a proti jiným myšlenkovým směrům a politickým teoriím byl veden boj.²⁶

---

²⁵ ČURDA, Jan a Jan DVORÁK. *Moderní dějiny pro střední školy: světové a české dějiny 20. století a prvního desetiletí 21. století*. Brno: Didaktis, 2015, str. 122.

²⁶ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 20.

3 POLITICKÉ PROCESY V 50. LETECH

Zejména v 50. letech minulého století používal komunistický režim pro kontrolu občanů Československa hrozby a vytvářel ve společnosti atmosféru strachu, k jejímuž šíření napomohly hlavně politické procesy, tedy „soudní řízení, jejichž výsledky byly stanoveny a vymáhány nikoliv primárně soudem, ale politickými orgány“²⁷. V totalitním politickém systému byla veškerá reálná moc soustředěna do rukou úzkého okruhu nejvyšších funkcionářů komunistické strany; demokracie zde nehrála žádnou roli.²⁸ Cesta k těmto procesům ale začíná už dříve.

Kromě velkých politických procesů, které KSČ²⁹ vedla proti vedoucím funkcionářům vládních stran, připravovali komunisté již od konce roku 1947 také soudy i s nižšími funkcionáři. Pracovníci Státní bezpečnosti měli za úkol účastnit se schůzí poslanců nekomunistických stran a zaznamenávat jejich „protistátní“ výroky. Téměř žádný z chystaných procesů se ale až do státního převratu v únoru 1948 neuskutečnil. Jediným případem je proces proti funkcionářům Demokratické strany. Vyšetřující soudce obdržel trestní oznámení a obvinění byli vzati do vazby; Kempný a Bugár obvinění popírali. Na povrch se začaly dostávat informace o vyšetřovacích praktikách Státní bezpečnosti: o fyzickém násilí a o vynucených doznáních. Psal o nich tisk a ani poslanci v parlamentu nezůstali zticha. Ministři nekomunistických stran podporovali Drtinův návrh na sestavení komise pro kontrolu práce bezpečnosti, ale to komunisté ostře odmítali.³⁰

Ačkoliv se příslušníkům KSČ před únorovým převratem nepodařilo dojít u vykonstruovaných případů k soudnímu závěru, příprava těchto procesů pro ně nebyla zbytečná. Mostecká aféra a snaha o likvidaci DS³¹ se staly prvními procesy poúnorového komunistického režimu a připravily cestičku i pro nadcházející nezákonné procesy. „Tyto procesy vystupňovaly rozvrat právního systému a úpadek právního vědomí společnosti.“³²

Kromě samotných komunistických funkcionářů přispěli k uskutečnění mocenských záměrů KSČ také vedoucí komunisté Státní bezpečnosti a politického zpravodajství. Mnozí z nich měli kontakty na sovětské zpravodajské orgány.³³

---

²⁷ ČURDA, Jan a Jan DVORÁK. *Moderní dějiny pro střední školy: světové a české dějiny 20. století a prvního desetiletí 21. století*. Brno: Didaktis, 2015, str. 122.

²⁸ BĚLINA, Pavel, Tomáš GRULICH, Jaroslav HALADA, Jaroslav HRBEK, Petr MAREŠ, Dagmar MORAVCOVÁ, Jiří POKORNÝ, Jiří RAK, Petr A. ROČEK a Josef TOMES. *Dějiny země koruny české II*. 4. vyd. Praha: Paseka, 1992, str. 268.

²⁹ Komunistická strana Československa

³⁰ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 16–17.

³¹ Demokratická strana

³² KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 17.

³³ Tamtéž, str. 18.

3.1 Vlna obvinění

Změny ve vládě způsobily v podstatě nekontrolovatelný řetězec politických procesů, které často vůbec nebyly založeny na pravdivých informacích. Terorizování obyvatelstva pomocí vymyšlených spiknutí a formování protistátních organizací z lidí, kteří se osobně vůbec neznali, pro nás dodnes zůstává jednáním nepochopitelným.³⁴ Nelze s přesností uvést jeden údaj, který by nám řekl konkrétní počet osob postižených často absurdním obviněním; orientačně v Československu hovoříme asi o 264 400 vykonstruovaných případech, což je pouze spodní hranice počtu obětí, která je statisticky prokazatelná. V uvedeném čísle ale chybí třeba údaje o lidech internovaných bez soudů nebo politické tresty, které ukládaly příslušné komise národních výborů vybraným rolníkům (odpůrcům kolektivizace). Celkový počet obětí by se tedy vyšplhal ještě mnohem výš. Nejvíce trestných činů projednal státní soud, jenž působil od října 1948 do konce roku 1952, tedy v první velké vlně politických procesů.³⁵

Během 40 let komunistické vlády se počet procesů a jejich obětí měnil podle vnitrostátní i mezinárodní politické situace. Rozdílly byly také mezi českými zeměmi a územím Slovenska, tam tyto počty většinou nedosahovaly tak vysokého čísla jako v českých zemích.³⁶

Celkový počet procesů úzce souvisel s fázemi režimu. Pokud došlo k nějakému významnějšímu kroku, doprovázely ho nové politické procesy.³⁷

Nejotřesněji měly na obyvatelstvo působit monstrprocesy. Byly konstruovány tak, aby šokovaly a aby jejich politická působnost překročila hranice státu, měly mít mezinárodní ohlas. Podle toho byla vybrána oběť, průběh procesu i výše trestu. Těmi nejnámějšími jsou asi proces s tzv. vedením záškodnického spiknutí (M. Horáková a spol.) nebo s tzv. vedením protistátního spikleneckého centra (R. Slánský a spol.³⁸). Soudní přelíčení probíhala podle předem vypracovaného scénáře.³⁹

Represe⁴⁰ se nejprve týkaly hlavně odpůrců komunistického režimu, později se ale zaměřily i na jiné skupiny, např. účastníky nekomunistického odboje za druhé světové války, bohatší

---

³⁴ CUHRA, Jaroslav, Jiří ELLINGER, Adéla GJURIČOVÁ a Vít SMETANA. *České země v evropských dějinách, díl čtvrtý*. Praha: Paseka, 2006, str. 184–185.

³⁵ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 39.

³⁶ Tamtéž, str. 40.

³⁷ Tamtéž

³⁸ Rudolf Slánský, který se spolu s Karlem Švábem nejvíce zasloužil o příchod sovětských poradců do bezpečnosti, zaplatil za toto rozhodnutí životem. (KOSATÍK, Pavel. *České snění*. Praha: Torst, 2010, str. 178.)

³⁹ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 43.

⁴⁰ Pronásledování osob využívající i platný právní řád (ČURDA, Jan a Jan DVORÁK. *Moderní dějiny pro střední školy: světové a české dějiny 20. století a prvního desetiletí 21. století*. Brno: Didaktis, 2015, s. 122)

zemědělce, živnostníky, katolickou církev⁴¹ nebo lidi myšlenkově výrazně spjaté s první republikou. Tito lidé byli považováni za narušitele režimu.⁴²

V boji proti nepřátelům režimu se využívaly i mimosoudní tresty – pobyty v tzv. táborech nucené práce a pracovních táborech (např. práce v dolech, kde byl nedostatek pracovní síly), kam se jedinci dostávali prakticky bez možnosti odvolání.⁴³ Takový trest stihl i manžela Oldřišky Keithové, který strávil 2 roky v černouhelném dole v Oslavanech.⁴⁴

Obvyklým trestem pro odsouzené se stal i trest smrti. V případě, kdy bylo obvinění vykonstruované, se pak hovoří o tzv. justiční vraždě.⁴⁵

Neustávající represe se po mezinárodní roztržce Sovětského svazu s Jugoslávií⁴⁶ rozšířila i na další oběti, těmi byli vybraní komunističtí funkcionáři. Do Československa dorazili sovětské poradci s cílem odhalit spiknutí ve vedení KSČ a během tří let zde „vyrobili“ několik procesů.⁴⁷ V Československu se symbolem této druhé vlny represe stal právě vykonstruovaný proces v roce 1952 s Rudolfem Slánským.⁴⁸ Druhá vlna procesů se už ale nevyznačovala tak velkým rozsahem a brutalitou jako ta první. Během první vlny v letech 1948–1954 bylo odsouzeno asi dvakrát více osob, tj. zhruba 95 600 obětí.⁴⁹

Veřejné procesy skončily v roce 1953. Postupy komunistů se nezměnily, jen probíhaly s vyloučením veřejnosti a bez dřívější propagandy, veřejně byly vyhlášeny pouze konečné rozsudky. V jiných zemích východního bloku začaly komunistické režimy propouštět nevinné oběti, ale v Československu justice ještě další dva roky vynášela rozsudky bez přítomnosti veřejnosti. V roce 1954 bylo odsouzeno 9797 osob a v následujícím roce 9792 osob.⁵⁰ Příčinou zastavení veřejných procesů byl rozrůstající se strach, protože oběti byly vybírány

---

⁴¹ Viz kapitola 3.4.1 Procesy s církví

⁴² ČURDA, Jan a Jan DVOŘÁK. *Moderní dějiny pro střední školy: světové a české dějiny 20. století a prvního desetiletí 21. století*. Brno: Didaktis, 2015, str. 122.

⁴³ Tamtéž

⁴⁴ MZA, f. Státního soudu Brno, svazek č. 3 TS II 51/51, list 74.

⁴⁵ ČURDA, Jan a Jan DVOŘÁK. *Moderní dějiny pro střední školy: světové a české dějiny 20. století a prvního desetiletí 21. století*. Brno: Didaktis, 2015, str. 122.

⁴⁶ Jugoslávští komunisté se vyznačovali vysokou sebejistotou, kterou získali díky svým vojenským úspěchům, a byli přesvědčeni o vedoucí úloze Jugoslávie na Balkáně; vytvořili ambiciózní plán na spojení Jugoslávie, Albánie a Bulharska do jednoho celku, který ale Stalin odmítl. Na jaře 1948 se pak Stalin rozhodl nasadit proti Jugoslávii celý východní blok. Jugoslávie ale Stalinovi odolala a emancipovala se; panoval tam také tvrdý totalitní režim, ale nezávislý na Moskvě.

(UHRA, Jaroslav, Jiří ELLINGER, Adéla GJURIČOVÁ a Vít SMETANA. *České země v evropských dějinách, díl čtvrtý*. Praha: Paseka, 2006, str. 183.)

⁴⁷ Procesy si vyžádaly celkem čtrnáct obžalovaných a jedenáct popravených obětí.

(KOSATÍK, Pavel. *České snění*. Praha: Torst, 2010, str. 178.)

⁴⁸ CUHRA, Jaroslav, Jiří ELLINGER, Adéla GJURIČOVÁ a Vít SMETANA. *České země v evropských dějinách, díl čtvrtý*. Praha: Paseka, 2006, str. 184.

⁴⁹ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 41.

⁵⁰ Tamtéž, str. 45.

i z vlastních řad komunistů, a také přesvědčení, že režim je již dostatečně stabilní a pokračování v dosavadní praxi by jej mohlo oslabit.⁵¹

3.2 První proces

Již na jaře 1948 vedení bezpečnosti varovalo před narůstající emigrací obyvatel Československa a vyzývalo k zákroku proti ní. Postoje politiků se ale s tímto zhodnocením situace sblížily až po zavraždění vedoucího činitele KSČ Augustina Schramma v květnu 1948. Bezpečnost vytvořila teorii založenou na tom, že A. Schramma zavraždili bývalí mladí funkcionáři národně socialistické strany, které vyslala emigrantská odbojová skupina ze západního Německa. Proti emigraci bylo zahájeno soudní řízení, vznikl proces Milan Choc a spol. StB na M. Chocovi vynutila přiznání k vraždě, ale to pak u soudu odvolal. Odvolání mu nebylo nic platné, ve svých 24 letech byl odsouzen a popraven se dvěma dalšími údajnými spolupachateli.⁵²

3.3 Pracovní síla

Od roku 1949 čím dál více přibývalo osob odsouzených státním soudem, a to zejména na naléhání vedoucích funkcionářů ministerstva spravedlnosti, konkrétně Alexeje Čepičky. Požadovali prošetření co nejvíce osob a rychlé vynášení rozsudků. Jejich úsilí mělo samozřejmě silnou motivaci: zajistit pracovní síly například do uranových dolů v Jáchymově, odkud odešli němečtí váleční zajatci. Procesy byly předem připravované dle statistik práce v dolech.⁵³

3.4 Druhy politických procesů

3.4.1 Procesy s církví

Zcela běžným jevem se stalo také porušování svobody náboženského vyznání. Právo porušoval režim omezováním činnosti církví, zákazem některých náboženských obřadů, omezováním tisku náboženské literatury a výuky náboženství ve školách. Postiženi režimem byli např. arcibiskupové Josef Beran a Karel Matocha a většina biskupů. Perzekuce byly prováděny jako akce „K“ a „P“.⁵⁴

V akci „K“ měly být zlikvidovány církevní mužské řády. Právně existovat nepřestaly, avšak kláštery a řeholní domy byly obsazeny a majetek církví byl za minimální cenu převáděn jiným osobám. Někteří příslušníci řádů skončili v pracovních táborech.⁵⁵

---

⁵¹ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 200, str. 45.

⁵² Tamtéž, str. 57–58.

⁵³ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 58–59.

⁵⁴ Tamtéž, str. 31–32.

⁵⁵ Tamtéž, str. 32.

Cílem akce „P“ byla likvidace řeckokatolické církve násilným připojením k pravoslavné církvi.⁵⁶

Perzekuce tvrdě dopadla na náboženské společnosti a sekty, které byly z velké části zakázány a jejichž příslušníci byli pronásledováni.⁵⁷

3.4.2 Procesy se členy nekomunistických politických stran

Pro KSČ představovala opozice v podobě nekomunistických stran hrozbu, které bylo potřeba se zbavit. Významnými politickými procesy byly ty s představiteli strany sociálně demokratické a národně socialistické.

Sociální demokraty postihly dvě vlny procesů. Ta první proběhla v letech 1949-1950. Před soudem stanuli hlavně zakládající členové⁵⁸ prozatímního ústředního vedení nezávislé sociální demokracie. Státní soud jim vyměřil vysoké tresty.⁵⁹

Druhá vlna procesů s bývalými funkcionáři Československé sociální demokracie proběhla v letech 1954–1955. Pracovníci StB z nich vytvořili domnělou rozsáhlou protistátní skupinu. Byl přichystán monstrproces, ale ten nakonec neproběhl, došlo pouze k neverejným procesům. Žaloba je vinila z příprav na změnu režimu. Ve skutečnosti šlo o nesouhlas s oficiální politikou, jež zahrnovala také násilnou likvidaci jejich strany v roce 1948. Státní bezpečnost z jejich diskusních jednání vytvořila protistátní organizaci a diskusní témata označila jako přípravu pokusu o státní převrat. Jednotlivé osoby byly zatýkány hlavně na základě neproověřených výpovědí bez jakékoliv dokumentace.⁶⁰

Bylo odsouzeno více než 250 sociálních demokratů, většina z nich k vysokým trestům odnětí svobody.⁶¹

Nejznámějším politickým procesem, v němž se komunisté vypořádali s představiteli nekomunistických stran, je případ tzv. vedení záškodnického spiknutí proti republice, známý také jako Milada Horáková a spol. Byl to první velký proces, jehož vykonstruování vedli sovětský poradci ve Státní bezpečnosti, uplatnili v něm způsob přípravy sovětských monstrprocesů.⁶² Milada Horáková byla zatčena 27. září 1949; obviněna z trestných činů

---

⁵⁶ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 32.

⁵⁷ Tamtéž

⁵⁸ V. Rada, F. Harlas, J. Kubelík, J. Válek, K. Kopecký, V. Reischl, E. Sýkorová, M. Hampek, M. Jandíková (KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 60.)

⁵⁹ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 60.

⁶⁰ Tamtéž, str. 60–61.

⁶¹ Tamtéž, str. 61.

⁶² Tamtéž, str. 64.

velezrady a vyzvědačství a odsouzena k trestu smrti, který byl vykonán 27. června 1950 na Pankráci.⁶³

V roce 1949 proběhlo u státního soudu devatenáct procesů s bývalými národními socialisty, devět s lidovci, dva se sociálními demokraty, devět se slovenskými demokraty a tři s bývalými funkcionáři agrární strany. Státní soud v tomto roce vynesl 57 trestů smrti a 117 trestů doživotního vězení, následující rok 59 trestů smrti a 191 trestů doživotí.⁶⁴

3.4.3 Procesy s příslušníky ozbrojených sil

Činnost vojenských soudů se v porovnání s civilními soudy vyznačovala obzvláště tvrdými tresty. Největší procento odsouzených v této skupině tvoří členové armády, daleko menších čísel pak dosahují počty příslušníků ozbrojených složek ministerstva vnitra a vězeňské stráže. Po únorovém převratu došlo k destrukci důstojnického sboru armády, v armádě zbyla pouhá čtvrtina původních důstojníků. Na volná místa byli KSČ dosazeni funkcionáři z řad dělníků. Důstojníci byli většinou obviněni z velezrady.⁶⁵

Jedním z nejznámějších a zároveň prvních případů vojenského soudu byl případ generála Heliodora Píky, který za údajné spiknutí proti státu skončil na popravišti.⁶⁶

3.4.4 Procesy s příslušníky KSČ

Do tohoto typu procesů spadá například případ Rudolf Slánský a spol. Od roku 1945 byl Rudolf Slánský generálním tajemníkem KSČ, výrazně se podílel na únorovém převratu v roce 1948. Významně figuroval v násilných praktikách režimu a policejním teroru obyvatelstva. Sám se ale nakonec stal obětí. V září 1951 byl odvolán z funkce; v listopadu následujícího roku byl pak jako hlava tzv. procesu s vedením protistátního spikleneckého centra odsouzen k trestu smrti a popraven.⁶⁷

3.5 Cíle politických procesů

Z historie politických procesů jasně vyplývá, že jejich hlavním motivem bylo mocenskopolitické, ekonomické a kulturní prosazení cílů československého komunistického vedení a především záměrů Sovětského svazu. Někteří autoři považují za hlavní cíl likvidaci střední vrstvy obyvatelstva, tedy rozbití tradiční struktury společnosti.⁶⁸

---

⁶³ HORÁKOVÁ, MILADA, ROZ. KRÁLOVÁ (25. 1. 1901 PRAHA – 27. 6. 1950 PRAHA PANKRÁČ). [online]. [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/uvod/skupina-vyzkumu/horakova-milada-25-1-1901/>

⁶⁴ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 66.

⁶⁵ Tamtéž, str. 85–87.

⁶⁶ Tamtéž, str. 88.

⁶⁷ *Rudolf Slánský*: TOTALITA. [online]. Praha: Tomáš Vlček, ©1999–2020 [cit. 2020-01-04]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/vysvetlivky/o_slanskyr.php

⁶⁸ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 46.

Procesy měly jasné poslání: potrestat a odsunout či odstranit ty, kdo záměrům režimu překáželi, nebo by mohli překážet. Vytvářely také atmosféru strachu, která působila jako důležitý stabilizační faktor.⁶⁹

3.6 Nezákonnost

Jasně porušování zákonů komunisty se po státním převratu začalo šířit závratnou rychlostí. Platnost obecných právních norem byla vystřídána rozhodováním komunistického vedení. Občanská a politická práva byla zrušena, omezena nebo přepsána dle potřeb režimu. Zakladatelské období režimu je spojováno s největší vlnou perzekucí v celé historii komunistické nadvlády. Došlo k redukci více než 40 000 zájmových organizací, spolků a sdružení na pouhou desetinu původního počtu. Místo nich byly zavedeny jednotné společenské organizace podřízené komunistickým institucím.⁷⁰

Svobodná činnost politických stran byla narušena, což považujeme za jeden z mnoha kroků likvidace politických práv. Nekomunistické politické strany fungovaly jen jako zástěrka diktatury. Počet členů nekomunistických stran byl ostře redukován (u Československé strany národně socialistické byl tento počet snížen z 600 000 na necelých 15 000), v jejich čele stáli komunisty vybraní funkcionáři.⁷¹

I přes odpor vedoucích funkcionářů Sociálně demokratické strany byla tato strana v červnu 1948 nuceně sloučena s KSČ.⁷² V politickém, hospodářském i kulturním životě proběhly čistky, prováděné jak státními orgány, tak speciálně zřízenými akčními výbory Národní fronty.⁷³ Hned po komunistickém převratu v únoru 1948 bylo z práce propuštěno více než čtvrt milionu osob.⁷⁴

Právo na stávkou zaniklo a stejně tak i shromažďovací právo. Stávky a nepovolená shromáždění byla tím pádem brána jako trestný čin a domnělí organizátoři podle toho byli potrestáni.⁷⁵

---

⁶⁹ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 46.

⁷⁰ Tamtéž, str. 20.

⁷¹ BĚLINA, Pavel, Tomáš GRULICH, Jaroslav HALADA, Jaroslav HRBEK, Petr MAREŠ, Dagmar MORAVCOVÁ, Jiří POKORNÝ, Jiří RAK, Petr A. ROČEK a Josef TOMES. *Dějiny země koruny české II*. 4. vyd. Praha: Paseka, 1992, str. 268.

⁷² Tamtéž

⁷³ „Jednalo se o mocenskopolitické orgány zcela podřízené komunistům. Tyto orgány, které byly zakládány v obcích, závodech a dalších institucích, měly za úkol provést očistu veřejného života od odpůrců komunistické strany.“

(*Akční výbory Národní fronty: TOTALITA*. [online]. Praha: Tomáš Vlček, ©1999–2020. [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/akcni.php>)

⁷⁴ BĚLINA, Pavel, Tomáš GRULICH, Jaroslav HALADA, Jaroslav HRBEK, Petr MAREŠ, Dagmar MORAVCOVÁ, Jiří POKORNÝ, Jiří RAK, Petr A. ROČEK a Josef TOMES. *Dějiny země koruny české II*. 4. vyd. Praha: Paseka, 1992, str. 268.

⁷⁵ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 21.

I když by se soudnictví mělo řídit hlavně právními normami, politická rozhodnutí byla právu nadřazena a často zákonům vůbec neodpovídala. V soudnictví hrálo roli i to, že vykonavatelé často sami neznali zákony. Do významných i méně významných funkcí ve státním a hospodářském aparátu nastoupilo asi čtvrt milionu nových lidí z řad dělníků, kteří přišli většinou ze závodů a zákony zcela přesně neznali. Při výkonu funkce se tedy řídili příkazy KSČ, která je do úřadu dosadila. V roce 1955 se vyšetřovatelé StB⁷⁶ zcela otevřeně vyjadřovali k tomu, že tehdejší zákony vůbec neznali, ale byli pevně přesvědčeni, že ve své funkci slouží dobré věci. Vedoucí vyšetřovacích sektorů StB často ani netušili, že k uvěznění vyšetřovaného je potřeba souhlasu prokurátora. Není tedy divu, že se pak nekontrolovatelně ztráceli nepohodlní lidé.⁷⁷

Čas vyvstání otázky zákonnosti politických procesů nadešel na přelomu 50. a 60. let. Už v roce 1955 byla sestavena jedna ze čtyř komisí pro přezkoumání zákonnosti některých soudních případů.⁷⁸ Příslušné komise celkem projednaly 6 978 žádostí o přezkoumání rozsudků, u 263 navrhly nové soudní řízení, 50 rozsudků bylo prohlášeno za neodůvodněné, u 213 osob byly rozsudky zmírněny, u 6 715 obětí potvrdily správnost obvinění i rozsudku. Stížností na porušování zákona stále přibývalo.⁷⁹

Amnestie se stala jedním z kroků při řešení obtíží. Tu největší udělil prezident Antonín Novotný v roce 1960. Seznam obětí politických procesů amnestovaných v tomto roce obsahoval 5319 jmen. Dohromady byly do roku 1965 udělovány v tomto kontextu amnestie čtyřikrát, a to v letech 1955, 1960, 1962 a 1965.⁸⁰

3.7 Ideologie

Nejenže ideologie politických procesů ospravedlňovala perzekuční zákroky, ale působila také jako výzva k dalším perzekucím. Základní ideologická teze vycházela z teorie o třídním boji. Jako hlavní pole třídního boje vyzvedávali komunisté světový zápas mezi kapitalismem a socialismem. Podléhání kapitalistickému vlivu bylo uváděno jako příčina nezákonné činnosti.⁸¹

3.8 Důsledky politických procesů

Politické procesy se nedotkly pouze enormního výše uvedeného čísla přímých obětí, ale také jejich rodin a přátel. Tím se nám toto číslo mnohonásobně zvyšuje. Současně musíme myslet

---

⁷⁶ Státní bezpečnost

⁷⁷ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 22–23.

⁷⁸ ČURDA, Jan a Jan DVOŘÁK. *Moderní dějiny pro střední školy: světové a české dějiny 20. století a prvního desetiletí 21. století*. Brno: Didaktis, 2015, str. 122.

⁷⁹ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 218.

⁸⁰ Tamtéž, str. 219.

⁸¹ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 47–48.

na to, že nejprve oběti čekal samotný trest a poté, pokud ho přežily, byl jejich návrat do běžného života velice obtížný, ne-li nemožný.⁸²

Kromě těchto obětí ale procesy zasáhly celou naši kulturu jako takovou, hospodářství, politiku a morální stav společnosti.⁸³

Když se na povrch začala dostávat pravda o politických procesech, zažila celá společnost velký morální otřes. V komunistické straně propukla krize důvěry, která se rychle šířila a přerostla v požadavky nápravy a změny systému. Čím dál více se vytvářel reformní proud směřující k úpravám socialistické společnosti v roce 1968.⁸⁴

3.9 Rehabilitace

Až na počátku 60. let nastal tichý proces rehabilitace politických vězňů, který se ale nejprve týkal pouze obětí vnitrostranických čistek.⁸⁵

Vrchol rehabilitačního procesu pak představoval rok 1968, kdy byl přijat zákon č. 82/1968, o soudní rehabilitaci, s účinností od 1. srpna 1968. Díky tomuto zákonu mělo dojít k rehabilitaci většiny politických vězňů, tedy i těch, kteří nebyli členy strany. Rehabilitace trvaly do dubna 1969, kdy došlo ke změně vedení komunistické strany (do čela se dostal Gustav Husák), v období normalizace se rehabilitační proces zastavil. Další vlna rehabilitací pak následovala až po roce 1989.⁸⁶ Mnoho obětí se však rehabilitace vůbec nedožilo; Oldřiška Keithová se jí dočkala v roce 1990.⁸⁷

---

⁸² KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, str. 211.

⁸³ Tamtéž

⁸⁴ Tamtéž

⁸⁵ ČURDA, Jan a Jan DVORÁK. *Moderní dějiny pro střední školy: světové a české dějiny 20. století a prvního desetiletí 21. století*. Brno: Didaktis, 2015, str. 123.

⁸⁶ Tamtéž

⁸⁷ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. Česká televize, 1992.

4 PŘÍBĚH OLDŘIŠKY KEITHOVÉ

4.1 Dětství

Oldřiška Keithová se narodila 23. 2. 1921 ve Velké Bíteši do rodiny Kuchařových. Její otec Vojtěch Kuchař pocházel z Ústí u Hranic; vyučil se zedníkem, ale během pobytu na vojně se učil německy, aby se po skončení vojny mohl přihlásit k četníkům. Jak chtěl, tak také udělal a u četníků už zůstal. Po vstupních četnických zkouškách byl poslán na stanici do Křižanova, kde se seznámil s matkou Oldřišky Keithové Hedvikou Kuchařovou, rozenou Chylíkovou, kterou si později vzal za ženu. V roce 1911 se jim narodil první syn Vojtěch Kuchař.⁸⁸

Hned po skončení první světové války byl otec Oldřišky Keithové přeložen do Velké Bíteše, kam se odstěhoval i s manželkou a synem. Zde bydleli v podnájmu na ulici Hrnčářské. Na začátku roku 1920 se jim narodil druhý syn Oldřich, který ale druhý den po narození zemřel. Rok poté, v únoru 1921, se jim narodila dcera, která právě kvůli brzkému úmrtí Oldřicha dostala jméno Oldřiška Kuchařová.⁸⁹

Matka Oldřišky Keithové Hedvika byla nesmírně silná, samostatná a trpělivá žena, díky čemuž Oldřiška s radostí vzpomínala na svá dětská léta. Ve svých *Vzpomínkách na dětství* například s něhou vypráví, jak maminka přešivala u stolu staré dlouhé sukně na oblečení pro své děti, aby ušetřila za novou látku, a paní Oldřiška se ještě jako malé batole bavila odsouváním židle od stolu, takže maminka několikrát spadla na zem, avšak na dcerku se nikdy nezlobila.⁹⁰

Když byly Oldřišce necelé dva roky, přestěhovali se Kuchařovi opět kvůli Vojtěchově práci do Vlachovic u Valašských Klobouk⁹¹, kde bydleli v domě bez elektriny, jehož polovinu tvořila četnická stanice. Tatínek Oldřišky to tedy alespoň neměl do práce daleko. Dobu strávenou ve Vlachovicích považovala Oldřiška Keithová za „nejlíbeznější čas svého dětství“.⁹² Rodiče tam byli velmi spokojení, chovali drůbež a holuby a udržovali dobré vztahy se sousedy. Ti k nim později, když se Kuchařovi odstěhovali pryč, dojížděli často na návštěvy. Dalším důvodem, proč Oldřiška Keithová velmi kladně a s potěšením vzpomíná na svá dětská léta, je to, že ji celým dětstvím prováděl její nejlepší kamarád krátkosrstý foxteriér Fricek, kterého dostala od otce hned, jak začala chodit, aby si vždycky měla s kým hrát.⁹³

Oldřiška Keithová odmalička na typickou otázku „Co budeš, až budeš velká?“ vždy bez rozmýšlení odpovídala „Malířka!“ Podivuhodné je, že Oldřiška doma nikdy neviděla malíře ani se o malování nemluvilo. Měli doma jedinou knihu s reprodukcemi obrazů Maxe Švabinského. K tomuto druhu umění si získala vztah sama od sebe. Začala malovat, protože

---

⁸⁸ KEITHOVÁ, Oldřiška. *Vzpomínky na dětství*. Kartuziánské nakladatelství, 2004, s. 3.

⁸⁹ Tamtéž, s. 4.

⁹⁰ Tamtéž

⁹¹ Viz Příloha 1.

⁹² KEITHOVÁ, Oldřiška. *Vzpomínky na dětství*. Kartuziánské nakladatelství, 2004, s. 5.

⁹³ Tamtéž

chtěla, aby to, co vidí, trvalo stále. K jejím prvním obrázkům, nakresleným na staré kancelářské papíry tužkou již moc krátkou na psaní, ji inspirovala noční obloha. Poté začala kreslit suchým vápnem po stěnách staré kůlny, dokonce i přímo doma na dveře. Častým námětem pro ni byly vyšňořené dámy, případně dáma s hlavou smutně skloněnou k zemi, která měla zobrazovat matku Oldřišky Keithové Hedviku čekající na svého manžela, až se vrátí z války zpět domů. Ráda také malovala měsíc nad stodolou a okolní nebe.⁹⁴

Už od dětství měla Oldřiška Keithová zálibu v knihách. Ráda četla Erbenovu Kytici, byť se potom nemálo bála.⁹⁵

Ve Vlachovicích Oldřiška Keithová vychodila pět let obecné školy, poté nastoupila na gymnázium v Uherském Brodě, které navštěvovala dva roky.⁹⁶ Po dobu studia v Uherském Brodě tam také O. Keithová bydlela, jednou týdně jezdila domů do Vlachovic.⁹⁷

4.2 Odchod do Brna a založení rodiny

V roce 1934 se Kuchařovi přestěhovali do Brna-Nového Lískovce, na ulici Zavřenou 10.⁹⁸ V Brně dochodila Oldřiška Keithová zbývajících šest let gymnázia, studium pak završila roku 1940 maturitou.⁹⁹

Téhož roku bohužel zemřel ve věku 59 let, tedy poměrně dost brzy, její otec na infarkt. To O. Keithovou velmi zasáhlo; v noci přelézala zeď Ústředního hřbitova a sedávala u tatínkova hrobu.¹⁰⁰

Oldřiška Keithová studovala čtyři roky na Škole uměleckých řemesel.¹⁰¹

V Brně se seznámila s o sedm let starším Ing. Karlem Keithem, kterého si 26. 6. 1943¹⁰² vzala. Žili ve společné domácnosti u matky paní Keithové. Ta darovala dceři polovinu domu. Karel Keith nevlastnil pravděpodobně žádnou část tohoto domu. Ještě před ukončením studií byla v průběhu druhé světové války Oldřiška Keithová totálně nasazena v brněnské Zbrojovce, kde pracovala po dobu jednoho roku, následně byla propuštěna kvůli těhotenství. V lednu roku 1945 se manželům Karlovi a Oldřišce Keithovým narodil syn Jan.¹⁰³ V tomto roce probíhaly osvobozovací boje, při kterých se manželé Keithovi ukrývali i s malinkým

---

⁹⁴ KEITHOVÁ, Oldřiška. *Vzpomínky na dětství*. Kartuziánské nakladatelství, 2004, s. 9. Viz Příloha 2.

⁹⁵ Tamtéž

⁹⁶ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list. 8.

⁹⁷ KEITHOVÁ, Oldřiška. *Vzpomínky na dětství*. Kartuziánské nakladatelství, 2004, s. 13.

⁹⁸ Viz Příloha 4.

⁹⁹ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 1. 11. 2019.

¹⁰⁰ Tamtéž

¹⁰¹ Střední škola uměleckých řemesel a Vyšší odborná škola uměleckých řemesel, dnes Střední škola umění a designu a Vyšší odborná škola Brno, Husova 10.

¹⁰² ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 38.

¹⁰³ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. Česká televize, 1992.

Janem v jeskyňce v Mokré, kterou otec Ing. Karla Keitha nechal vystřílet ve svém lomu pouze pro tento účel.¹⁰⁴

Oldřiška Keithová byla po osvobození expertkou ULUV¹⁰⁵ v Brně, jinak nebyla nikde dlouhodobě zaměstnána, starala se o domácnost a o svého syna. Manžel Ing. Karel Keith byl zaměstnán ve Státním hydrologickém ústavu v Brně, pobíral měsíční plat 4 000 Kč, ze kterého živil svou rodinu.¹⁰⁶

---

¹⁰⁴ STRAKA, Šimon. *Historie vápenictví a výroby cementu v Mokré u Brna*. Šlapanice, 2018, str. 24.

¹⁰⁵ Ústředí lidové umělecké výroby

¹⁰⁶ MZA, f. Státního soudu Brno, svazek Ts II/I 25/50, list 170.

5 PŘED ZATČENÍM

5.1 Petr Křivka

Petr Křivka se narodil 21. října 1894 v Kobyli (okr. Hustopeče).¹⁰⁷

Vyučil se strojním zámečníkem; do února 1917 pracoval ve vídeňských továrnách, poté nastoupil na vojnu. Po absolvování vojenského výcviku byl z Vídně poslán na italskou frontu. Odtamtud sběhl a stal se členem československého odboje.¹⁰⁸

V meziválečném období se zapojil do bojů o osvobození Slovenska.¹⁰⁹

V roce 1921 se seznámil s Růženou Nádeníčkovou, oženil se s ní a zanedlouho se jim narodila dcera Růženka.¹¹⁰

Od roku 1926 působil Petr Křivka v Československé straně národně socialistické. Do strany vstoupil také Edvard Beneš, se kterým se Petr Křivka osobně seznámil.¹¹¹

Společně s manželkou žil P. Křivka ve Staré Břeclavi, kde se jim narodil syn Vladimír. V říjnu 1938 bylo město zabráno Němci, Křivkovi se přestěhovali do Brna-Nového Lískovce.¹¹²

Petr Křivka za protektorátu působil na železniční stanici v Kútech, kde pomáhal převádět přes hranice uprchlíky z Česka. Na jeho nelegální činnost ale přišlo gestapo a v dubnu roku 1940 byl zatčen. Podařilo se mu uprchnout a dostat se až do Francie. Po útěku Petra Křivky byly jeho manželka a dcera vězněny v koncentračním táboře ve Svatobořicích.¹¹³ O malého syna Vladimíra se starala rodina Oldřišky Keithové.¹¹⁴

Ve Francii se účastnil bojů ve funkci vojína, po kapitulaci Francie byl spolu se zbytkem Čechoslováků převezen do Anglie. V roce 1942 se stal četařem. 30. března 1943 pak nastoupil do služby u Oddílu stráže prezidenta republiky.¹¹⁵

V květnu 1945 se Petr Křivka vrátil zpět do Československa, byla mu udělena osvědčení o státní a národní spolehlivosti a hodnost rotmistra v záloze.¹¹⁶ Nastěhoval se se svou rodinou

---

¹⁰⁷ CHORVÁTOVÁ, Jitka. *Rotmistr Petr Křivka*. Brno, 2018, s. 9. [cit. 2020-01-31]

¹⁰⁸ Tamtéž, str. 9–12.

¹⁰⁹ Tamtéž, str. 13.

¹¹⁰ Tamtéž, str. 13–14.

¹¹¹ Tamtéž

¹¹² Tamtéž, str. 15.

¹¹³ Tamtéž, str. 19.

¹¹⁴ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. Česká televize, 1992.

¹¹⁵ CHORVÁTOVÁ, Jitka. *Rotmistr Petr Křivka*. Brno, 2018, s. 24. [cit. 2020-01-31]

¹¹⁶ Tamtéž, s. 27. [cit. 2020-01-31]

do domu na Zoubkově ulici č. 10 v Brně-Novém Lískovci. Žil tedy ve vzdálenosti pouze několika domů od Keithových.¹¹⁷

5.2 Spojitost s Petrem Křivkou

Oldřiška Keithová se podle výpovědi ve svém vyšetřovacím spisu¹¹⁸ seznámila s Petrem Křivkou v roce 1945.

Manželé Křivkovi mezi sebou údajně měli problémy kvůli tomu, že manželka Petra Křivky byla členkou Armády spásy v Brně a Křivka, který se s jejími náboženskými názory neztotožňoval, nerad pobýval doma. Oldřiška Keithová ho proto zvala k sobě na čaj, později si i začali tykat, přestože Petr Křivka byl o 27 let starší než Oldřiška Keithová. Manžel Oldřišky Keithové Karel o těchto návštěvách Petra Křivky věděl a souhlasil s nimi.¹¹⁹

Z rozhovoru Antonína Přídala s Oldřiškou Keithovou a také z mého rozhovoru s Ing. arch. Janem Keithem ale vyplývá, že Oldřiška Keithová se s Petrem Křivkou znala již před válkou.

Po osvobození byli dle vyšetřovacích spisů Oldřiška Keithová i Petr Křivka členy Československé strany národně socialistické. Oldřiška Keithová ve výpovědi uvádí, že zastávala post místopředsedkyně v oboru žen v této straně¹²⁰, ale toto tvrzení silně zpochybňuje fakt, že dle slov svého syna celý život politice ani trochu nerozuměla.

O. Keithová v rozhovoru pro ČT sama potvrzuje, že Petr Křivka k ní na návštěvy chodil. Měli spolu pochopitelně dobré sousedské vztahy, už jen proto, že se mu její rodina za války postarala o syna. Kdykoliv P. Křivka něco potřeboval, měl u Keithových dveře otevřené, protože doma to měl těžké.¹²¹ Dále Oldřiška Keithová nspecifikuje, v čem přesně spočívaly obtíže v Křivkově domácnosti, informace o problémech s manželkou, které jsou uvedeny ve výpovědi, tudíž teoreticky mohou být pravdivé, avšak žádné ověření bohužel nemám.

Návštěvy Petra Křivky měly podle výpovědi Oldřišky Keithové v jejím vězeňském spisu probíhat stejně až do února 1948, kdy se komunistická strana dostala plně k moci a Československá strana národně socialistická byla změněna v Československou stranu socialistickou úzce spolupracující s komunistickým režimem.¹²²

5.3 Zapojení do protistátní organizace

Petr Křivka se údajně vůbec netajil tím, že se se stávajícími poměry v Československu neztotožňuje, a kolem Vánoc roku 1948 se měl Oldřišky Keithové ptát, zda nemá nějaké

---

¹¹⁷ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 9.

¹¹⁸ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové.

¹¹⁹ Tamtéž, list 9.

¹²⁰ Tamtéž, list 8.

¹²¹ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. Česká televize, 1992.

¹²² Viz 3.6 Nezákonnost

známé s podobným politickým smýšlením jako on. Když mu odpověděla, že má takových známých spoustu, žádal ji, aby ho s nimi seznámila. Tím se měla postupně začít budovat síť asi 22 lidí, kteří se často scházeli buď v brněnských hospodách, nebo právě u Oldřišky Keithové doma.¹²³

Při rozhovoru s Ing. arch. Janem Keithem jsem se dozvěděla, že se uskutečnilo pouze několik schůzek – Petr Křivka chodil ke Keithovým na čaj, ale na žádné formování protistátní skupiny jistě nepřišla řeč, protože, jak jsem již uvedla, Oldřiška Keithová politice nerozuměla.¹²⁴

Oldřiška Keithová ve výpovědi uvádí, že dle otázek Petra Křivky usoudila, že má rotmistr v úmyslu se zabývat protistátní činností, ke které shromažďuje vhodné osoby, a přestože mu slíbila, že mu své známé představí, nesnažila se tomuto slibu dostat. Jediný, koho s Petrem Křivkou měla seznámit, byl bratranec jejího manžela Jaroslav Plotěný. Tomu měl při schůzce Petr Křivka vyprávět o svém pobytu v západní zahraniční armádě, čímž prý Jaroslavu Plotěnému velice imponoval.¹²⁵

Petr Křivka se dále tázal Oldřišky Keithové, jak by podle ní Jaroslav Plotěný reagoval na žádost o podání zprávy o hospodářském fungování podniku, ve kterém byl tehdy zaměstnán. Oldřiška Keithová ho odkázala na samotného Jaroslava Plotěného.¹²⁶

Hlavní úlohou Oldřišky Keithové v tomto vykonstruovaném procesu bylo uschovávání písemností od Petra Křivky. Na začátku roku mu měly být ze zahraničí doručeny dotazníky týkající se podniků — například kolik je v továrně zaměstnáno lidí nebo co přesně se tam vyrábí. Tyto informace měl pak Petr Křivka poskytovat zahraniční spojce Helmutu Juříčkovi, krycím jménem Hela, kterého prý dobře znal a důvěřoval mu.¹²⁷

Setkání Petra Křivky a Helmuta Juříčka se opravdu uskutečnilo; přišel ke Keithovým na přátelské posezení u čaje. Je nepravděpodobné, že by se opravdu vydával za tzv. agenta cizí mocnosti, ale kontakt s Petrem Křivkou i s Oldřiškou Keithovou a ostatními členy smyšlené protistátní skupiny byl prokazatelný. Později se zjistilo, že touto domnělou zahraniční spojkou byl ve skutečnosti převlečený příslušník StB.¹²⁸

Jaroslav Plotěný se s Helou údajně domluvil na tom, že Plotěný poskytne Helovi vyplněný dotazník s údaji o brněnské Zbrojovce, kde byl v tu dobu zaměstnán, a Hela mu za to poskytne pomoc při převozu svých známých do zahraničí. Sama Oldřiška Keithová byla Helou žádána, aby mu poskytla informace z Královopolských strojíren, to ona ale odmítla s tím, že tam nedostane propustku, jelikož se tam pro ni jako pro malířku nenachází dost námětů.¹²⁹ Jaroslav Plotěný svou část dohody dle výpovědi Oldřišky Keithové splnil, ale Hela

---

¹²³ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 8.

¹²⁴ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 25. 6. 2019.

¹²⁵ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 9.

¹²⁶ Tamtéž, list 10.

¹²⁷ Tamtéž

¹²⁸ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 25. 6. 2019 a 1. 11. 2019.

¹²⁹ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 11.

mu žádnou pomoc neposkytl, pouze panu Plotěnému poslal lístek s pozdravem. Když se to dozvěděl Petr Křivka, požádal Oldřišku Keithovou, aby napsala dopis, který jí sám nadiktoval, ve kterém píše Helovi, že ho zklamal, když nedodržel své slovo.¹³⁰

Oldřiška Keithová na základě žádosti Petra Křivky různým jeho známým rozdala obdržené dotazníky, během dubna 1949 jí byly opět všechny navraceny k úschově.¹³¹

Kromě zmíněných dotazníků měla Oldřiška Keithová také uschovávat zprávy ze zahraničí, které chodily Petru Křivkovi. Později byla i žádána, aby tyto zprávy přepisovala na papír většího formátu.¹³² Co však mělo být obsahem zpráv, jsem se z výpovědi nedozvěděla, protože list 15, na kterém byl tento obsah uveden, ve spisu chybí.

Petr Křivka naléhal na to, aby měli všichni členové organizace krycí jména, pro Oldřišku Keithovou to měl být „Jan“, například pro Petra Křivku potom „Táta“. Samotná organizace byla pojmenována „9909“.¹³³

V červnu 1949 se měl u Oldřišky Keithové na zahradě domlouvat Petr Křivka s jistým JUDr. Korejsem, který od Petra Křivky žádal pomoc při útěku do zahraničí. JUDr. Korejs údajně dal Petru Křivkovi zašifrovaný dopis ze Západu, ale neposkytl mu k tomuto dopisu klíč, Petr Křivka tedy požádal Oldřišku Keithovou, aby se dopis pokusila rozluštit. To ale bez klíče samozřejmě nešlo, a když pak klíč obdržela, Petr Křivka už o rozšifrovaný dopis neměl zájem. Paní Keithová si jej měla nechat i s klíčem u sebe spolu s ostatními písemnostmi.¹³⁴

V červenci 1949 pak Petr Křivka donesl Oldřišce Keithové 4 listy protistátních letáků, které si měla prohlédnout, a následně ji Petr Křivka žádal, aby vytvořila své letáky podobného rázu, protože ty vyhotovené byly pouze koncepty. Oldřiška Keithová žádné letáky vyzývající k protistátní činnosti nikdy nevyrobila.¹³⁵

16. 8. 1949 si Petr Křivka přišel k Oldřišce Keithové pro některé u ní uschované dokumenty; to bylo naposledy, co se viděli.¹³⁶

Petr Křivka byl 17. 8. 1949 na mýtině v lese u Bučovic zatčen.¹³⁷

20. 8. 1949, tedy krátce po zatčení Petra Křivky, ke Keithovým přišel neznámý mladík, který si vyžádal veškeré dokumenty, které měla Oldřiška Keithová u sebe, vzal si je a tázal se, co se stalo s Petrem Křivkou. O tom ale Oldřiška Keithová nic nevěděla, a tak mladík odešel.¹³⁸

Týden poté se Oldřiška Keithová dozvěděla od pí. Křivkové, že byl její manžel zatčen.¹³⁹

---

¹³⁰ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 12.

¹³¹ Tamtéž, list 13.

¹³² Tamtéž, list 14.

¹³³ Tamtéž, list 16.

¹³⁴ Tamtéž, list 17.

¹³⁵ Tamtéž, list 17.

¹³⁶ Tamtéž, list 18.

¹³⁷ CHORVÁTOVÁ, Jitka. *Rotmistr Petr Křivka*. Brno, 2018, str. 39.

¹³⁸ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 18.

Oldřiška Keithová ve výpovědi projevuje lítost nad svými skutky s tím, že si byla vědoma, že organizace Petra Křivky je ilegální, ale že ji Křivka nutil s ním spolupracovat, protože věděl o její nevěře a vyhrožoval, že vše poví manželovi.¹⁴⁰

I o této údajné nevěře jsem hovořila se synem Oldřišky Keithové, který si je na 100 % jistý, že celá tato pohádka je nepravdivá. Jeho matka se v tomto ohledu nikdy o muže příliš nezajímala, proto je krajně nepravděpodobné, že by měla jako vdaná vedlejší románek. Jan Keith spíše připouští možnost, že měl nějaké románky jeho otec v době, kdy byla Oldřiška Keithová ve vězení, ale ze strany jeho matky je nevěra zkrátka absurdní.¹⁴¹

Na konci výpovědi Oldřišky Keithové je samozřejmě přísaha, že všechny uvedené informace jsou pravdivé.¹⁴² Samotná výpověď ale celá zavání tím, že byla naučena nazpaměť a následně odříkána.

Jan Keith popírá, že by kdy u nich doma jeho matka přechovávala jakékoliv písemnosti týkající se protistátní činnosti. Zahraniční spojka Hela, označován také jako agent cizí mocnosti, ve skutečnosti člen StB, později u výslechu figuroval jako svědek protistátní činnosti skupiny vedené Petrem Křivkou. Ten byl kvůli své minulosti v západní zahraniční armádě pro vládu nepohodlný, proto se kolem něj musela vytvořit síť lidí tvořící organizaci, za niž mohli Petra Křivku odsoudit a popravit.¹⁴³

---

¹³⁹ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 31.

¹⁴⁰ Tamtéž, list 32.

¹⁴¹ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 1. 11. 2019.

¹⁴² ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 18.

¹⁴³ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 1. 11. 2019.

6 ZATČENA

6.1 Trest pro nevinnou

22. 9. 1949 v 17 hodin byla Oldřiška Keithová na příkaz Krajského velitelství StB v Brně obviněna z protistátní činnosti a zatčena.¹⁴⁴ Její umělecká kariéra byla tedy už podruhé přerušena; v době zatčení jí scházely dva semestry k dokončení studia dějin umění a národopisu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity.¹⁴⁵

Príslušníci StB provedli domovní prohlídku, při které nebylo v domě Oldřišky Keithové nic závadného nalezeno.¹⁴⁶

Nevinná Oldřiška Keithová byla vyslechnuta a 29. 9. 1949 fotografována a daktyloskopována, poté s ní byl sepsán protokol¹⁴⁷ – uvedla výpověď předloženou StB¹⁴⁸. Bylo na ni učiněno trestní oznámení pod heslem Petr Křivka a spol.¹⁴⁹

30. 3. 1950 byla O. Keithová předána do vazby Státního soudu v Brně — do káznice na Cejlu.¹⁵⁰

27. 6. 1950, tedy ještě před vynesením rozsudku, byl Oldřišce Keithové dle § 48 zákona č. 231/48 Sb. a § 13 ods. 1, 3 zákona č. 23/48 Sb. zabaven veškerý její majetek.¹⁵¹

V zadrženém motáku ze dne 3. 8. 1950 určeném pro manžela ho Oldřiška Keithová prosí, ať odvolá jejího advokáta, protože stojí moc peněz. Zároveň vysvětluje, že musela dělat, co jí Petr Křivka poroučel, protože vyhrožoval, že manželovi vše řekne.¹⁵² Vzhledem k tomu, že je dopis psaný její rukou, naznačovalo by to, že informace o nevěře je pravdivá. Nedozvíme se už ale, zda k napsání tohoto dopisu z vězení nebyla taktéž donucena, stejně jako k naučení se předem vymyšlené výpovědi. Pohádka o nevěře zcela jednoznačně neseďí k povaze Oldřišky Keithové, tudíž tuto informaci považuji za nepravdivou.

V jiném zadrženém motáku ze srpna téhož roku píše Oldřiška Keithová Karlu Keithovi, že se velmi bojí, že ho také zatknou. Uvádí, že její výpovědi Karel věřit nemá, protože StB si protokol sama upravila. Radí, ať jí Karel schová dopisy do vycpávek šatů, aby jí je nezabavili. V dopise také teskní po svém malém synkovi, poznává bolest odloučení matky od dítěte.¹⁵³

---

¹⁴⁴ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 1.

¹⁴⁵ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. ČT, 1992.

¹⁴⁶ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 1.

¹⁴⁷ Tamtéž

¹⁴⁸ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. Česká televize, 1992.

¹⁴⁹ ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 1.

¹⁵⁰ Tamtéž

¹⁵¹ MZA, f. Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50, list 227.

¹⁵² ABS, f. 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové, list 37.

¹⁵³ Tamtéž, list 38.

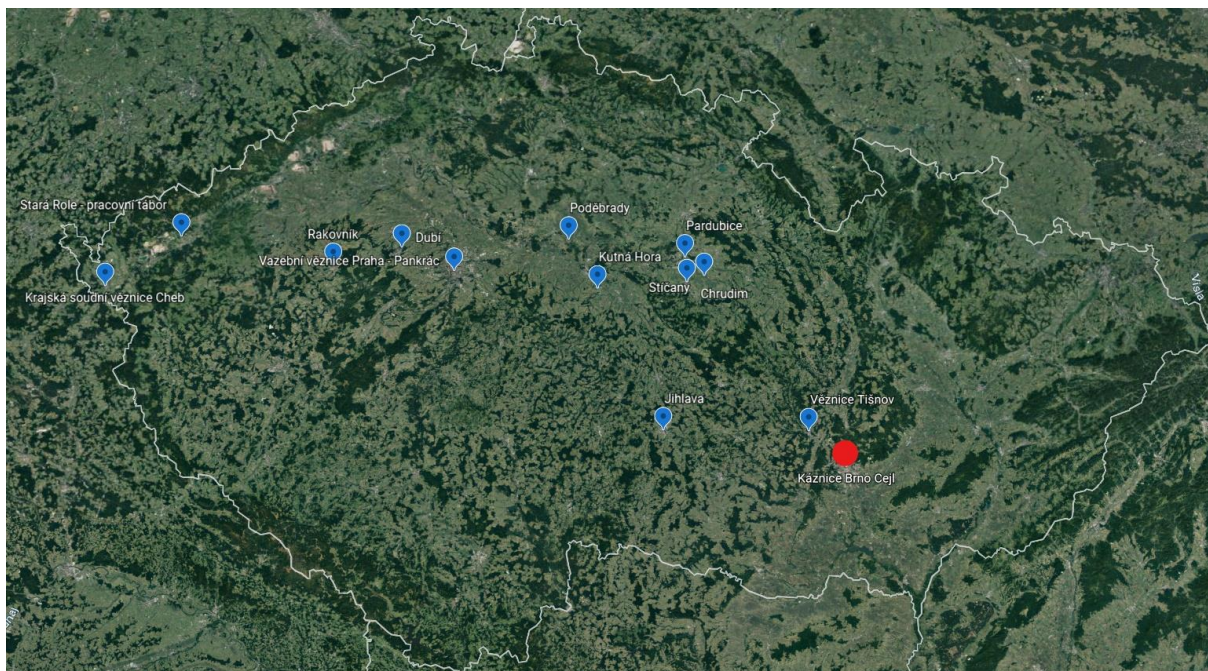
6.2 Rozsudek

Soudní rozsudek pro Oldřišku Keithovou byl vynesen 23. 2. 1951 a zněl jasně. Za domnělou velezradu jí bylo vyměřeno 14 let vězení a k tomu peněžní trest ve výši 10 000 Kčs.¹⁵⁴ Dalším trestem byla také konfiskace veškerého majetku Oldřišky Keithové a zbavení občanských práv na 10 let.¹⁵⁵

Kromě tohoto peněžního trestu měla také Oldřiška Keithová zaplatit 7 500 Kčs za obhájce (ex offa, tedy přiděleného státem) Dr. Otto Rosenberga, který obhajoval zároveň i Vlastu Jurišičovou a Karla Urbana – oba taktéž členové smyšlené organizace.¹⁵⁶

Petr Křivka, údajná hlava velezrádců, byl odsouzen k trestu smrti a 21. 6. 1951 oběšen v brněnské věznici na Cejlu.¹⁵⁷ Ostatním byly vyměřeny tresty nejméně 4 let odnětí svobody, některým i 20 nebo 25 let.¹⁵⁸

6.3 Výkon trestu

Obr. 2: Místa výkonu trestu O. Keithové

¹⁵⁴ NA, fond SSNV, osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové, list 1.

¹⁵⁵ Tamtéž, list 26.

¹⁵⁶ MZA, f. Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50, list 405.

¹⁵⁷ *Seznam popravených pro politické trestné činy*: TOTALITA. [online]. Praha: Tomáš Vlček, ©1999–2020. [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/seznamy/poprawy.php>

¹⁵⁸ MZA, f. Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50, list 354. Viz Příloha 10.

První návštěvu ode dne zatčení na podzim roku 1949 měla Oldřiška Keithová až v roce 1951 v Tišnově. Tato návštěva pro ni byla otřesná: syn se držel babičky, matka pro něj byla za ten rok a půl nepřítomnosti cizím člověkem. Po celou dobu vyšetřovací vazby až do této návštěvy v Tišnově, kam byla převezena 12. 3. 1951¹⁵⁹, Oldřiška Keithová nikoho z rodiny neviděla. V Tišnově strávila zhruba měsíc, pak byla převezena zpět do Brna.

Informace o věznění Oldřišky Keithové během let 1951 a 1952 se v mnou zkoumaných archiváliích lehce liší. Spis z Moravského zemského archivu v Brně dokládá, že dne 3. 5. 1951 byla Oldřiška Keithová předána do Krajské soudní věznice Cheb¹⁶⁰ a dle posudku zdravotníka ze dne 28. 7. 1951 byla shledána využitelnou pro práci mimo uzavřený trestní ústav.¹⁶¹ Trest si odpracovávala v pracovním táboře Stará Role. Z Chebu se pak dostala do Kutné Hory, kde dále vykonávala svůj trest až do 29. 10. 1951, kdy Státní soud v Brně rozhodl o jejím přemístění do Vazební věznice Praha Pankrác. Tam měla zůstat do 27. 1. 1952.¹⁶² Tento útvar nápravného zařízení v Praze ji v období 30. 12. 1951–27. 1. 1952 umístil do pracovního tábora Dubí (okr. Kladno).¹⁶³ Ve spisu je také zmínka o Poděbradech, kde měla být O. Keithová umístěna v období 31. 10. 1951–26. 2. 1952.¹⁶⁴ Jenže spis z Národního archivu v Praze udává, že období od 15. 6. 1951 do 29. 12. 1951 strávila Oldřiška Keithová v poděbradské sklárně, od 30. 12. 1951–25. 2. 1952 měla pracovat v Dubí a pak až do převezení do Jihlavy v pracovním lágru v Rakovníku.¹⁶⁵

Údaje o Poděbradech a Kladně tedy nejsou ze spisů zcela jasné, trochu je ale vysvětluje Oldřiška Keithová v rozhovoru pro ČT, kde popisuje, jak v poděbradské sklárně bylo strašlivé horko, pracující vězeňkyně musely být polévány vodou, aby neomdlévaly, odtamtud je potom převáželi pouze v lehkém oblečení do zimy v Kladně, kde musely vykládat vagony s hotovým sklem. Předpokládám tedy, že během zimy na přelomu let 1951 a 1952 stříдалa Oldřiška Keithová tyto dvě lokality podle tamějších potřeb pracovní síly. V Kladně pracovala také ve válcovně, kde se jí pravá ruka natočila na rotující tyč, a následně došlo ke zhmoždění zápěstních kostí pravé ruky bez zlomeniny. Byla převezena na ošetřovnu a pouhé dva dny pak nepracovala.¹⁶⁶

Pokutu 10 000 Kč neměla O. Keithová jak splatit, proto byl v lednu 1952 její trest navýšen o jeden měsíc.¹⁶⁷

31. 3. 1952 došlo k převezení Oldřišky Keithové do vězeňského ústavu v Jihlavě, odkud byla 4. 7. 1952 odvezena do Chrudimi, tam byla přidělena do pracovního lágru Stíčany.¹⁶⁸

---

¹⁵⁹ MZA, f. Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50, list 664.

¹⁶⁰ Tamtéž, list 447.

¹⁶¹ Tamtéž, list 483.

¹⁶² Tamtéž, list 548, 562 a 664.

¹⁶³ Tamtéž, list 676.

¹⁶⁴ Tamtéž, list 746.

¹⁶⁵ NA, fond SSNV, osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové, list 1.

¹⁶⁶ NA, f. SSNV, osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové, list 34.

¹⁶⁷ MZA, f. Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50, list 535.

¹⁶⁸ NA, fond SSNV, osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové, list 1.

Posledním místem věznění se staly Pardubice, kde musela od 29. 7. 1952 pracovat nejprve jako švadlena, poté si od 17. 9. 1954 až do propuštění trest odpracovávala ve stříhárně.¹⁶⁹ Zde při stříhání přišla o jeden článek malíčku levé ruky.¹⁷⁰ V důsledku zranění nemohla pracovat 8 týdnů.¹⁷¹

6.4 Život ve vězení

Spis z Národního archivu v Praze nepřímou ukazuje, v jakých podmínkách vězni fungovali: ve spisu je uvedeno, že byla Oldřiška Keithová během výkonu trestu v Pardubicích třikrát nemocná, vždy byla uvolněna z práce na maximálně čtyři dny. Když nemohla z důvodu nemoci či úrazu vykonávat určenou práci, zůstala na samotce. Samotka byla pro Oldřišku Keithovou nejhorší, protože se se svým osudem vyrovnávala tak, že stále něco dělala, aby neměla čas a prostor na smutek.¹⁷²

Většina vězeňkyň se s vězením vyrovnávala tímto způsobem, takže si ve věznicích navzájem pomáhaly: učily se cizím jazykům, recitovaly si verše a vykládaly obsahy knih. Oldřiška Keithová zapojila svůj výtvarný talent a vyráběla ozdoby z chleba, nařezané slámy nebo jakýchkoliv úlomků různých věcí (např. ulomená dřevěná rukojeť hřebenu). Měla vždy obrovskou radost, když se jí podařilo ukrást odněkud nůž nebo když jí spoluvězeňkyně darovala úlomek žiletky, který taktéž ukradla. Své výrobky pak většinou darovala spoluvězeňkyním; to, co se jí povedlo schovat kupříkladu do oblečení, posílala domů. Vytvořila z kousků látky například panenku, jejíž vlasy udělala ze svých vlastních; bylo to to jediné, co mohla domů poslat, aby její rodina věděla, že je Oldřiška v pořádku.¹⁷³ Na Vánoce roku 1952 poslala Janu Keithovi jako dárek vlastnoručně napsanou a ilustrovanou knížku pohádek.¹⁷⁴

Ať se Oldřiška Keithová dostala k jakékoliv práci, vždy ji musela hned umět na úrovni specializovaného civilního pracovníka, jinak nesměla ani psát domů, ani mít návštěvy. Celkem se tedy během výkonu svého trestu naučila asi 45 řemeslům.¹⁷⁵ Dle zpráv o práci vězně byl pracovní výkon Oldřišky Keithové hodnocen jako velmi dobrý, uloženou práci prováděla poctivě a svědomitě.

21. 5. 1951 požádala Oldřiška Keithová o povolení držení pomůcek k malování, aby se mohla zdokonalovat ve svém civilním povolání malířky; její žádost byla zamítnuta, protože by malířských potřeb mohlo být zneužito.¹⁷⁶

---

¹⁶⁹ NA, fond SSNV, osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové

¹⁷⁰ Tamtéž, list 14.

¹⁷¹ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou při příležitosti výstavy ve Valašských Kloboukách, 1991.

¹⁷² Tamtéž

¹⁷³ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. ČT, 1992.

¹⁷⁴ Fotografie od Jana Plachého. Viz příloha 17.

¹⁷⁵ Tamtéž

¹⁷⁶ NA, f. SSNV, osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové, list 50.

Dne 1. 6. 1954, tedy v době pobytu v pracovním lágru v Pardubicích, žádala Oldřiška Keithová o přerušení trestu za účelem návštěvy nemocného tchána; tato žádost byla zamítnuta pro závažnost její trestné činnosti.¹⁷⁷

Obr. 3: Panenka z vlastních vlasů Oldřišky Keithové vyrobená ve vězení (vlastní foto)

6.5 Sirotek s babičkou

Když Oldřiška Keithová uslyšela svůj rozsudek, na prvním místě si uvědomila, že nepovede svého syna Jana do školy, nebude si s ním moct hrát ani mu pomáhat se školou. Uvidí ho až jako dospělého člověka, který ji už ale nebude potřebovat. To, že nebude moci vychovávat svého syna, pro ni byla největší rána.¹⁷⁸

---

¹⁷⁷ NA, fond SSNV, osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové, list 32.

¹⁷⁸ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci pořadu *Z očí do očí*, ČT 1992.

O tehdy čtyřletého Jana Keitha se musela po zatčení jeho matky postarat jeho babička Hedvika Kuchařová, jinak by byl umístěn do dětského domova.¹⁷⁹ Zůstala jim polovina domu, kterou paní Kuchařová vlastnila, jinak bylo vše, co patřilo manželům Keithovým, zabaveno. Jelikož Hedvika pobírala měsíční důchod ve výši 1 500 Kčs a najednou se musela starat a celou domácnost a malého vnuka, peníze z důchodu prostě nestačily. Proto na konci května roku 1952 zažádala o vyloučení některých předmětů Oldřišky Keithové z konfiskace ve prospěch svého vnuka.¹⁸⁰ Během pár týdnů byla tato žádost posouzena a bylo jí vyhověno.¹⁸¹

Jan Keith s babičkou využívali zahradu u domku, kde se snažili vypěstovat co nejvíce možných plodin, aby si je nemuseli kupovat. Vlastní práci si snažili co nejvíce usnadňovat těžkou finanční situací.¹⁸²

Hedvika Kuchařová měla pouze základní vzdělání, ale dle slov samotného Jana Keitha to byla velmi chytrá a praktická žena. Aby zabránila úplnému zabavení domu příslušníky StB, vzala si domů do podnájmu dvě Jugoslávky, které pracovaly v místním textilním průmyslu.¹⁸³

Oba rodiče potom v době věznění posílali na svého syna Hedvice Kuchařové finanční příspěvky, ale domácnost i přesto strádala, proto Hedvika Kuchařová požádala v roce 1953 stát o dětský sirotčí příspěvek, ten byl právě kvůli příspěvkům od rodičů nejprve zamítnut, ale později byl uznán. Hedvika Kuchařová tedy dostávala alespoň 500 Kčs měsíčně navíc na péči o vnuka.¹⁸⁴ Sama Oldřiška Keithová posílala na podporu domácnosti 100 až 150 Kčs měsíčně.¹⁸⁵

Cesty do vzdálených věznic na návštěvu dcery byly pro Hedviku Kuchařovou finančně a taky fyzicky velmi náročné. Nejenže cesta znamenala výdaje navíc, ale například cestování do Pardubic vlakem bylo pro tehdy již šedesátiletou maminku Oldřišky Keithové náročné i proto, že musela celou dobu stát, nebo klečet na kolenou, protože na ně nezbyla žádná volná sedadla.¹⁸⁶ Proto také v roce 1952 Hedvika Kuchařová žádala o přemístění své dcery do vězeňského ústavu na Moravu¹⁸⁷, ale žádost jí byla navrácena nevyřízená s tím, že rozsudek ještě nenabyl právní moci.¹⁸⁸ Ani žádná z dalších žádostí nebyla přijata.

Zatčení rodičů se odrazilo na celkovém přístupu společnosti k Janu Keithovi i jeho babičce. S malým synem manželů Keithových bylo ve škole jednáno nespravedlivě. Na konci páté třídy měly děti za úkol na poli sbírat mandelinky; paní učitelka nejdříve propustila dívky a chlapce, kteří měli rodiče v KSČ. Tři žáky včetně Jana Keitha na poli nechala déle

---

¹⁷⁹ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci pořadu *Z očí do očí*, ČT 1992.

¹⁸⁰ MZA, f. Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50, list 1198.

¹⁸¹ Tamtéž, list 1208.

¹⁸² Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 25. 6. 2019.

¹⁸³ Tamtéž

¹⁸⁴ NA, fond SSNV, osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové, list 51.

¹⁸⁵ Tamtéž, list 14.

¹⁸⁶ Rozhovor s Ing. Arch. Janem Keithem, Brno, 25. 6. 2019.

¹⁸⁷ NA, f. SSNV, osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové, list 40.

¹⁸⁸ Tamtéž, list 41.

a mezitím jim přepsala známky na vysvědčení na známky horší. Ředitel byl nucen nové vysvědčení podepsat. K mému údivu ale spolužáci Janu Keithovi žádnou nenávist najevo nedávali. S nespravedlivým chováním se setkával pouze ze strany učitelů. Po dokončení 8. třídy základní školy mu nebylo dovoleno jít studovat na střední školu, musel nastoupit k zedníkům.

6.6 Žádosti o milost

Hedvika Kuchařová podala v roce 1953 žádost o milost pro svoji dceru, té ale nebylo vyhověno s tím, že Oldřiška Keithová sice projevila známky převýchovy, ale nelze zatím posoudit, zda jde o nápravu trvalou. Tím pádem by se předčasné propuštění mohlo setkat s odporem veřejnosti.¹⁸⁹

Druhou žádost o milost podala matka Oldřišky Keithové o rok později, té ale taktéž nebylo vyhověno, a to z toho důvodu, že se Oldřiška Keithová „sdružuje s osobami lidově demokratickému zřízení nepřátelskými, přes její dobrou pracovní morálku nedává odsouzená záruky, že by vedla řádný život pracujícího člověka a nelze ji dosud považovat za hodnou milosti presidenta republiky“.¹⁹⁰

Téhož roku byla podána žádost o milost jménem tehdy devítiletého Jana Keitha. Ani této žádosti nebylo vyhověno.

Amnestie v roce 1955 se na Oldřišku Keithovou nevztahovala. V tomto roce podala Hedvika Kuchařová další žádost o milost, která byla opět zamítnuta, tentokrát kvůli závažnosti trestné činnosti Oldřišky Keithové.¹⁹¹

O rok později žádala o milost sama Oldřiška Keithová, nebylo jí ale vyhověno opět kvůli „závažné trestné činnosti vysokého stupně společenské nebezpečnosti“.¹⁹²

V roce 1956 vykonala Oldřiška Keithová polovinu uloženého trestu, mohla být propuštěna, ale Národní výbor Nového Lískovce odmítl doporučit její propuštění, protože by mohla negativně ovlivňovat okolí svého bydliště.¹⁹³

---

¹⁸⁹ MZA, f. Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50, list 436.

¹⁹⁰ Tamtéž, list 762.

¹⁹¹ Tamtéž, list 810.

¹⁹² Tamtéž, list 871.

¹⁹³ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. ČT, 1992.

7 ING. KAREL KEITH

Ing. Karel Keith byl 24. 6. 1951 zatčen StB a obžalován ze snahy o obnovení kapitalistického řádu, což se projevovalo stýkáním se se členy protistátní organizace. Sám účast na protistátní činnosti pod vedením Petra Křivky sice odmítl, ale povolil schůzky ve svém bytě, kam je zvala jeho manželka Oldřiška Keithová. Věděl o agentovi cizí mocnosti i o dokumentech ukrývaných doma, čímž spáchal „zločin sdružování proti státu podle § 2, odst. 3 zákona číslo 231/48 Sb.“¹⁹⁴ Do vykonstruovaného případu Petra Křivky byl tedy zatažen další nevinný člověk.

Hlavní soudní líčení se konalo 29. 11. 1951 v Brně.¹⁹⁵ Ve výpovědi Ing. Karel Keith uvádí, že žalobě porozuměl a cítí se vinen. Věděl o ilegální organizaci Petra Křivky, ale odmítl účast; schůzky v bytě Keithových své ženě zakazoval, ale marně. Manželka mu jednou naznačila, že ze skupiny už nemůže vycouvat a nesmí ani nic vyrazit, nebo by byla zabita. Zapírá, že by věděl o jakýchkoliv písemnostech uchovávaných svojí ženou.¹⁹⁶

Prokurátor navrhoval odsouzení Ing. Karla Keitha podle § 1 odst. 2 zákona číslo 231/48 Sb., protože z výpovědi obviněného plyne zločin velezrady, nikoliv původní zločin sdružování proti státu.¹⁹⁷

Obhájce Karla Keitha žádal odsouzení podle původní žaloby a o mírný a spravedlivý rozsudek.¹⁹⁸

Ing. Karel Keith byl nakonec opravdu odsouzen podle původní žaloby a byl mu vyměřen trest 3 let odnětí svobody, peněžní trest 10 000 Kč (příp. 1 měsíc ve vězení navíc) a ztráta občanských práv na 3 roky.¹⁹⁹

Karel Keith si odpykával trest v dole Václava Noska v Oslavanech. Za celou dobu výkonu trestu nebyl disciplinárně trestán, měl dobrou pracovní morálku.²⁰⁰

Ing. Karel Keith byl amnestován 24. 6. 1953, jeho trest se tedy zkrátil o jeden rok a jeden měsíc.²⁰¹

---

¹⁹⁴ MZA, fond Státní soud Brno, sign. 3 Ts II 51/51, listy 10 a 12.

¹⁹⁵ Tamtéž, list 25.

¹⁹⁶ Tamtéž, listy 26 a 27.

¹⁹⁷ Tamtéž, list 28.

¹⁹⁸ Tamtéž

¹⁹⁹ Tamtéž, list 32.

²⁰⁰ Tamtéž, list 69.

²⁰¹ Tamtéž, list 74.

8 PROPUŠTĚNA

23. 8. 1956 byla Oldřiška Keithová na základě amnestie prezidenta Antonína Zápotockého propuštěna, zbytek trestu jí byl prominut.²⁰² Původní konec trestu byl určen na 22. 10. 1963.²⁰³

Ve spisu je kromě tohoto udělení milosti také druhá zpráva o udělení milosti ze dne 20. 5. 1961, tedy o pět let později.²⁰⁴ V této době však již Oldřiška Keithová byla na svobodě.

---

²⁰² MZA, f. Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50, list 896.

²⁰³ NA, f. SSV, osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové, list 1.

²⁰⁴ MZA, f. Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50, list 1027.

9 ŽIVOT PO PROPUŠTĚNÍ

Když se Oldřiška Keithová vrátila domů a zazvonila na zvonek, otevřel jí její tehdy už jedenáctiletý syn Jan Keith. Nejprve svoji maminku vůbec nepoznal, ale po chvíli si uvědomil, že by ta neznámá paní v ošuntělém oblečení mohla být právě ona.²⁰⁵

Začleňování do společnosti bylo pro Oldřišku Keithovou těžké. Lidé, které před zatčením považovala za přátele, se jí vyhýbali; přecházeli na druhý chodník, neobtěžovali se ani pozdravit. Výjimkou byli její spolužáci ze střední školy, kteří ji vždy hned hlasitě zdravili; jejich chování považovala Oldřiška Keithová za projev hrdinství.²⁰⁶

Jan Keith byl vždy introvert, až v dospělosti se naučil být více otevřený, u nich doma bylo tedy normální, že se nijak zvlášť neobjímali, ale i tak měl vztah s matkou po jejím propuštění normální.²⁰⁷

Oldřiška Keithová měla největší problém s hledáním práce. Když jakýkoliv zaměstnavatel viděl, že byla ve vězení, řekl jí, že pro ni pracovní místo nemá. Jedinkrát se rozhodla zatajit, že byla trestána, aby ji už konečně někam vzali. Tak se dostala do laboratoří, kde zkoumala vzorky hlíny. Po roce zaměstnavatel přišel na to, že byla ve vězení, a okamžitě ji z laboratoře vyhodil. Následující tři měsíce hledala práci; nakonec ji přijali u zedníků, kde měla štěstí na hodné lidi, hlavně jistého pana Šimáčka, který si ji vzal pod svá ochranná křídla.²⁰⁸

U zedníků nejprve nosila maltu, když ale přišlo na opravování složitě členěné fasády, využila své znalosti z umělecké školy a nabídla se, že bude dělat odlitky. Zedníci její práci velmi ctili.²⁰⁹

Několik let tedy Oldřiška Keithová působila u zedníků, později se začala oficiálně věnovat restaurátorství. Její syn zdůrazňuje, že na restaurování kamenných portálů a obecně soch měla jeho matka obrovský talent. Například nad vchodem do Místodržitelského paláce v Brně na Moravském náměstí chyběla ruka u jedné ze dvou soch moravského markraběte Jošta, kterou Oldřiška Keithová podle záznamů z archivů restaurovala.²¹⁰ Tuto činnost prováděla pod záštitou Krajského střediska památkové péče a ochrany přírody v Brně, kde byla vedena jako řádný zaměstnanec v letech 1960–1967.²¹¹

Od roku 1967 začala pracovat jako výtvarnice přes ČFVÚ²¹² v Brně a v Praze.²¹³

---

²⁰⁵ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 1. 11. 2019.

²⁰⁶ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 25. 6. 2019.

²⁰⁷ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 1. 11. 2019.

²⁰⁸ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 25. 6. 2019.

²⁰⁹ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. ČT, 1992.

²¹⁰ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 1. 11. 2019.

²¹¹ *Talent se nedá spoutat mříží*. Brožura sestavená z příspěvků od přátel O. Keithové, agentura Ogar, 2004.

²¹² Český fond výtvarných umění

²¹³ Brožura *Talent se nedá spoutat mříží*, sestaveno z příspěvků od přátel O. Keithové, agentura Ogar, 2004.

Oldřiška Keithová také využila svých znalostí, které načerpala v pracovních táborech během výkonu svého trestu. Ze sklárny věděla, jak pracovat se sklem; našla si sklárnu v Rosicích, kde od roku 1970 odlévala skla a vytvářela z nich svá umělecká díla. Tato sklárna byla bohužel zprivatizována a zrušena, takže se potom Oldřiška Keithová začala věnovat převážně malbě.²¹⁴

Podle Ing. arch. Jana Keitha jeho matka malovala s přibývajícím věkem čím dál lépe a lépe. Své nejlepší obrazy namalovala na sklonku života, ty ale slíbila darovat svým kamarádkám, tudíž se mi nepodařilo se k nim dostat.²¹⁵

Obr. 4: Oldřiška Keithová: Vlajky nad výstavištěm (vlastní foto)

Oldřiška Keithová měla skvělý vztah se svojí maminkou, se svým bratrem Vojtěchem i s manželem Karlem Keithem. Proto ji velmi zasáhla jejich smrt, o to víc, že u nikoho z nich nemohla v jejich posledních chvílích být.²¹⁶

Matka Oldřišky Keithové Hedvika Kuchařová zemřela ve svých 85 letech roku 1975, když ji kvůli chřipce v zimě rentgenovali v nemocnici v Novém Lískovci u otevřeného okna, prochlazením následně dostala zápal plic, kterému podlehla. Bohužel byl v té době kvůli

---

²¹⁴ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 1. 11. 2019.

²¹⁵ Tamtéž

²¹⁶ Tamtéž

chřipkové epidemii zákaz návštěv v nemocnici, takže Hedvika Kuchařová naposledy vydechla zcela sama v nemocniční posteli.²¹⁷

V roce 1976 se Oldřišce Keithové poprvé naskytla možnost vycestovat do zahraničí, takže jela s kamarádkami do Řecka. V průběhu jejího pobytu v zahraničí ale neočekávaně zemřel na infarkt manžel Karel Keith. O ničem nevěděla, Jan a Vojtěch se o vše potřebné postarali; když se vrátila, musel jí to už ale její syn povědět, a tak radost z nových zážitků z Řecka vystřídalo truchlení.²¹⁸

Bohužel podobná situace nastala i u bratra Vojtěcha, který bydlel v Praze. Tam také zemřel, jeho sestra u něj být nemohla.²¹⁹

---

²¹⁷ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 1. 11. 2019.

²¹⁸ Tamtéž

²¹⁹ Tamtéž

10 REHABILITACE

Krajský soud v Brně rozhodl na zasedání dne 26. 9. 1990 dle zákona č. 119/90 Sb. Zákona o soudní rehabilitaci, že je Oldřiška Keithová účastna rehabilitace. Stíhání její osoby bylo zcela zastaveno.²²⁰

Veškerý majetek jí ale původně spravedlivě navrácen nebyl. Ideální polovinu domu, která jí byla zabavena, si musela roku 1976 koupit znova. Stát jí nechtěl peníze vyplatit, protože údajně zaplatila ze špatného účtu. Soudila se, ale soud prohrála; nicméně po velkých tahanicích nakonec odškodnění dostala.²²¹

---

²²⁰ MZA, f. Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50, list 1672.

²²¹ Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 1. 11. 2019.

11 ZÁVĚR ŽIVOTA

Oldřiška Keithová k mému velkému obdivu nikdy nepřišla o svoji životní pozitivitu a nezanevřela na lidi ani po zkušenostech s vězněním. V rozhovoru pro Českou televizi uvádí, že se nemstí, ale ráda by, aby spravedlnost byla opravdu spravedlností a aby lidé, kteří někomu vědomě ublížili, byli potrestáni. Příslušníci StB a soudci věděli, že zatýkají a odsuzují nevinné; zákon by měl potrestat viníky.²²²

Jako obranu si zvolila se až do konce života příliš neradovat z věcí, aby pak nebyla zklamaná a smutná, ale ze svého života po propuštění měla skutečně velkou radost a těšila se z maličností.²²³

Krajinu svého života popisuje takto: „V krajině mého života by musela být nejprve něžná zelená a růžová a všechno by muselo být téměř pohádkové. Potom by tam byl rozrytý černý pruh krajiny, rozdrásaný od přírody i od lidí. Potom by obrovský kus krajiny pokračoval až k horizontu, k čistému nebi. Byla by to klidná, velkorysá krajina, jako je třeba na jižní Moravě.“²²⁴

Oldřiška Keithová dožila v domě na ulici Zavřené 10, zemřela roku 2003 na mozkovou příhodu. Urna s jejím popelem je uložena v hrobě na Ústředním hřbitově v Brně spolu s popelem manžela a svých i jeho rodičů.²²⁵ Tento hrob upoutává pozornost svým výrazným náhrobkem, který paní Keithová vyrobila z kamene z mokrského lomu, který patřil jejímu tchánovi.²²⁶

Roku 2004 byla po Oldřišce Keithové pojmenována ulice v Novém Lískovci²²⁷ – snad jako příliš opožděná omluva za předchozí nepřátelské jednání...

---

²²² Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. ČT, 1992.

²²³ Tamtéž

²²⁴ Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. ČT, 1992, 33:36.

²²⁵ Skupina č. 35, hrobová místa 12-13.

²²⁶ STRAKA, Šimon. *Historie vápenictví a výroby cementu v Mokré u Brna*. Šlapanice, 2018, str. 24.

²²⁷ https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_ulice&load=6776 [cit. 2020-02-01].

12 ZÁVĚR

Cíle vytyčené v úvodu práce se mi z větší části podařilo splnit. Pomocí odborné literatury jsem se blíže seznámila s problematikou politických procesů 50. let a získané informace využila k lepšímu porozumění samotnému příběhu Oldřišky Keithové. Ten jsem zmapovala díky údajům o věznění, které jsem našla v archivních spisech; dílky skládačky, které se týkaly života před a hlavně po uvěznění a také dopadu věznění Oldřišky Keithové na její rodinu mi pomohl seskládat pan Ing. arch. Jan Keith prostřednictvím dvou rozhovorů a poskytnutím pramenů, ke kterým bych jinak neměla možnost se dostat.

Nepodařilo se mi zjistit naprosto přesné informace o místech výkonu trestu Oldřišky Keithové, protože mnou zkoumané vyšetřovací spisy z Brna a Prahy se v tomto na některých místech lišily. Taktéž nemohu zcela s přesností říci, které informace z výpovědí Oldřišky Keithové, jejího manžela a Petra Křivky pravdivé jsou a které ne. Nemám je totiž bohužel kromě názoru pana Keitha, kterému byly v době zatčení matky pouhé 4 roky, s čím srovnat.

Zadržené motáky z vězení, ručně psané samotnou paní Keithovou, by měly obsahovat pravdivé informace, ale vzhledem k tomu, že právě v jednom z motáků přiznává Oldřiška Keithová svoji nevěru, kterou považují po rozhovoru s panem Keithem za informaci nepravdivou, nelze ani tomuto zdroji očividně příliš věřit.

Bakalářská práce Jitky Chorvátové s názvem *Rotmistr Petr Křivka*, ze které jsem čerpala informace o popraveném Petru Křivkovi, obsahuje kapitoly týkající se Křivkovy protistátní činnosti, ale ty z velké části vycházejí z výpovědi uvedené ve vyšetřovacích spisech. V práci ale není příliš ověřeno, zda tyto informace jsou pravdivé, či nikoli.

Svoji práci bych ráda využila pro vytvoření nového hesla do Encyklopedie dějin města Brna, kde lze sice dohledat pojmenování ulice po Oldřišce Keithové, ale o ní samotné je na této stránce pouze jedna krátká věta, která zdaleka nemůže vystihnout celý její příběh.

Dále plánuji příběh ve zkrácené verzi nabídnout jako článek do místního zpravodaje městské části Brno-Nový Lískovec, případně zorganizovat přednášku, kde bych ráda kompletní příběh převyprávěla a vysvětlila.

Má práce by také mohla sloužit jako podklad pro zmapování osudů všech obětí případu Petr Křivka a spol.

Pozornost umělecké tvorbě Oldřišky Keithové věnuje Jan Plachý, který usiluje o zveřejnění knihy pohádek, jež sepsala ve vězení.²²⁸

---

²²⁸ Viz kap. 6.4 Život ve vězení; Příloha 15.

13 LITERATURA

BĚLINA, Pavel, Tomáš GRULICH, Jaroslav HALADA, Jaroslav HRBEK, Petr MAREŠ, Dagmar MORAVCOVÁ, Jiří POKORNÝ, Jiří RAK, Petr A. ROČEK a Josef TOMEŠ. *Dějiny zemí koruny české II.* 4. vyd. Praha: Paseka, 1992. ISBN:80-85192-30-6.

CUHRA, Jaroslav, Jiří ELLINGER, Adéla GJURIČOVÁ a Vít SMETANA. *České země v evropských dějinách, díl čtvrtý.* Praha: Paseka, 2006. ISBN 978-80-7185-794-5.

ČURDA, Jan a Jan DVOŘÁK. *Moderní dějiny pro střední školy: světové a české dějiny 20. století a prvního desetiletí 21. století.* Brno: Didaktis, 2015. ISBN: 978-80-7358-223-4.

KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu.* Brno: Barrister & Principal, 2001. ISBN 80-85947-75-7.

KEITHOVÁ, Oldřiška, *Vzpomínky na dětství,* Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2004. ISBN 80-86953-34-3.

KOSATÍK, Pavel. *České snění.* Praha: Torst, 2010. ISBN 978-80-7215-393-0.

14 PRAMENY

Archiv bezpečnostních složek, fond 302, svazek V-2669 Brno, osobní vyšetřovací svazek Oldřišky Keithové.

Moravský zemský archiv, fond Státní soud Brno, sign. 3 Ts II 51/51.

Moravský zemský archiv, fond Státní soud Brno, sign. Ts II/I 25/50.

Národní archiv, fond Správa Sboru nápravné výchovy, osobní vězeňský spis Oldřišky Keithové.

Národní archiv, fond Státní prokuratura, Pst II 1057/49.

STRAKA, Šimon. *Historie vápenictví a výroby cementu v Mokré u Brna*. Šlapanice, 2018.

Talent se nedá spoutat mříží. Brožura sestavená z příspěvků od přátel O. Keithové, agentura Ogar, 2004.

14.1 Rozhovory

Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 1. 11. 2019.

Rozhovor s Ing. arch. Janem Keithem, Brno, 25. 6. 2019.

Rozhovor s Oldřiškou Keithovou v rámci programu *Z očí do očí*. Česká televize, 1992.

Rozhovor s Oldřiškou Keithovou při příležitosti výstavy ve Valašských Kloboukách, 1991.

15 INTERNETOVÉ ZDROJE

Akční výbory Národní fronty: TOTALITA. [online]. Praha: Tomáš Vlček, ©1999–2020. [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/akcni.php>

HORÁKOVÁ, MILADA, ROZ. KRÁLOVÁ (25. 1. 1901 PRAHA – 27. 6. 1950 PRAHA PANKRÁČ). [online]. [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/uvod/skupina-vyzkumu/horakova-milada-25-1-1901/>

CHORVÁTOVÁ, Jitka. *Rotmistr Petr Křivka.* Brno, 2018, s. 9. [cit. 2020-01-31]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/sc4gs/Rotmistr_Petr_Krivka.pdf

Mostecká aféra: TOTALITA. [online]. Praha: Tomáš Vlček, ©1999–2020 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/vysvetlivky/a_most.php

Oldřišky Keithové – Encyklopedie dějin města Brna. [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_ulice&load=6776

Seznam popravených pro politické trestné činy: TOTALITA. [online]. Praha: Tomáš Vlček, ©1999–2020. [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/seznamy/poprawy.php>

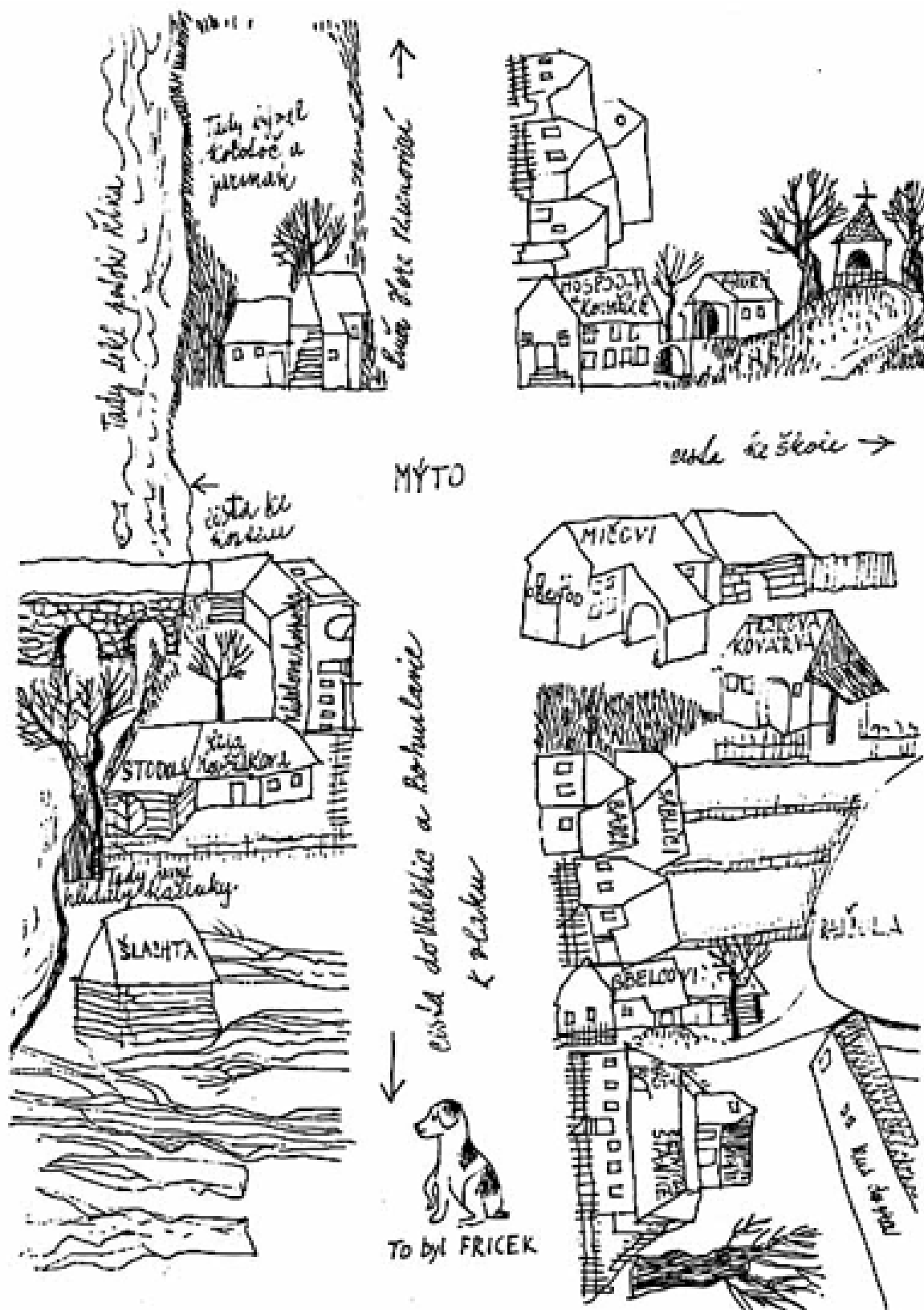
16 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Oldřiška Keithová (<i>Talent se nedá spoutat mříží</i>)	6
Obr. 2: Místa výkonu trestu O. Keithové	33
Obr. 3: Panenka z vlastních vlasů Oldřišky Keithové vyrobená ve vězení (vlastní foto)	36
Obr. 4: Oldřiška Keithová: Vlajky nad výstavištěm (vlastní foto)	42

17 SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: „Mapka“ Vlachovic (KEITHOVÁ, Oldřiška. Vzpomínky na dětství.)
- Příloha 2: Měsíc nad stodolou (KEITHOVÁ, Oldřiška. Vzpomínky na dětství.)
- Příloha 3: Malá Oldřiška a pes Fricek (KEITHOVÁ, Oldřiška. Vzpomínky na dětství.)
- Příloha 4: Dům v Brně-Novém Lískovci, ulice Zavřená 10 (vlastní foto)
- Příloha 5: Oldřiška Keithová se synem Janem (foto: Jan Plachý)
- Příloha 6: Petr Křivka po zatčení (Archiv bezpečnostních složek)
- Příloha 7: Záznam o zatčení Oldřišky Keithové (MZA; vlastní foto)
- Příloha 8: Oldřiška Keithová po zatčení (MZA; vlastní foto)
- Příloha 9: Daktyloskopie po zatčení (Archiv bezpečnostních složek)
- Příloha 10: Role O. Keithové v domnělé protistátní organizaci (MZA; vlastní foto)
- Příloha 11: Tresty vyměřené členům protistátní skupiny (MZA; vlastní foto)
- Příloha 12: Výrobky z vězení pro Jana Keitha (foto: Jan Plachý)
- Příloha 13: Krabička ozdobená chlebem a nařezanou slámou; výrobek z vězení (foto: Jan Plachý)
- Příloha 14: Výrobky z vězení – náramky (foto: Jan Plachý)
- Příloha 15: Ilustrovaná knížka pohádek věnovaná Janu Keithovi (foto: Jan Plachý)
- Příloha 16: Oldřiška Keithová den po propuštění z vězení (foto: Jan Plachý)
- Příloha 17: Rodina Keithových den po návratu Oldřišky z vězení (foto: Jan Plachý)
- Příloha 18: Ukázka tvorby skleněných děl O. Keithové (vlastní foto)
- Příloha 19: Hrob rodin Keithových a Kuchařových (vlastní foto)
- Příloha 20: Ulice Oldřišky Keithové, Brno-Nový Lískovec (zdroj: google.com)
- Příloha 21: Ulice Oldřišky Keithové (vlastní foto)

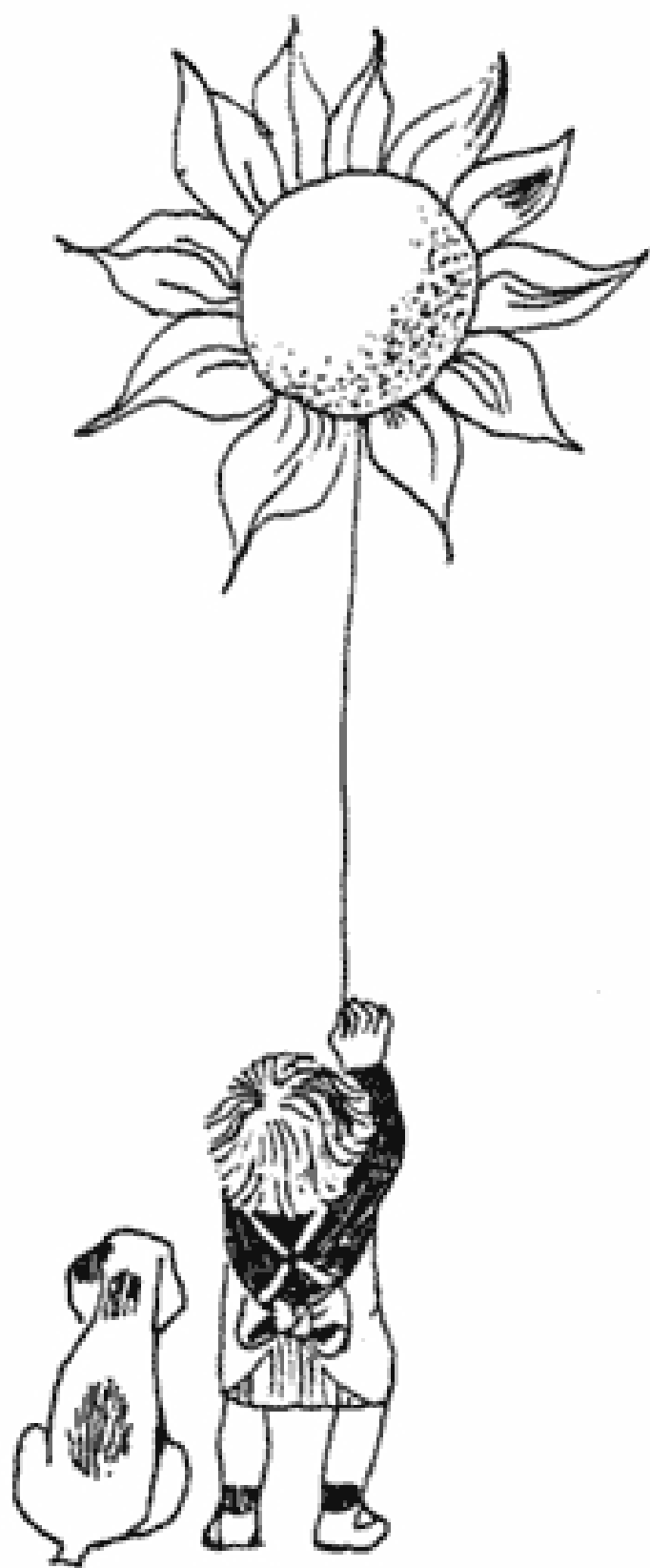
18 PŘÍLOHY

Příloha 1: „Mapka“ Vlachovic (KEITHOVÁ, Oldřiška. Vzpomínky na dětství.

Příloha 2: Měsíc nad stodolou (KEITHOVÁ, Oldřiška. Vzpomínky na dětství.)

Příloha 3: Malá Oldřiška a pes Fricek (KEITHOVÁ, Oldřiška. Vzpomínky na dětství.)

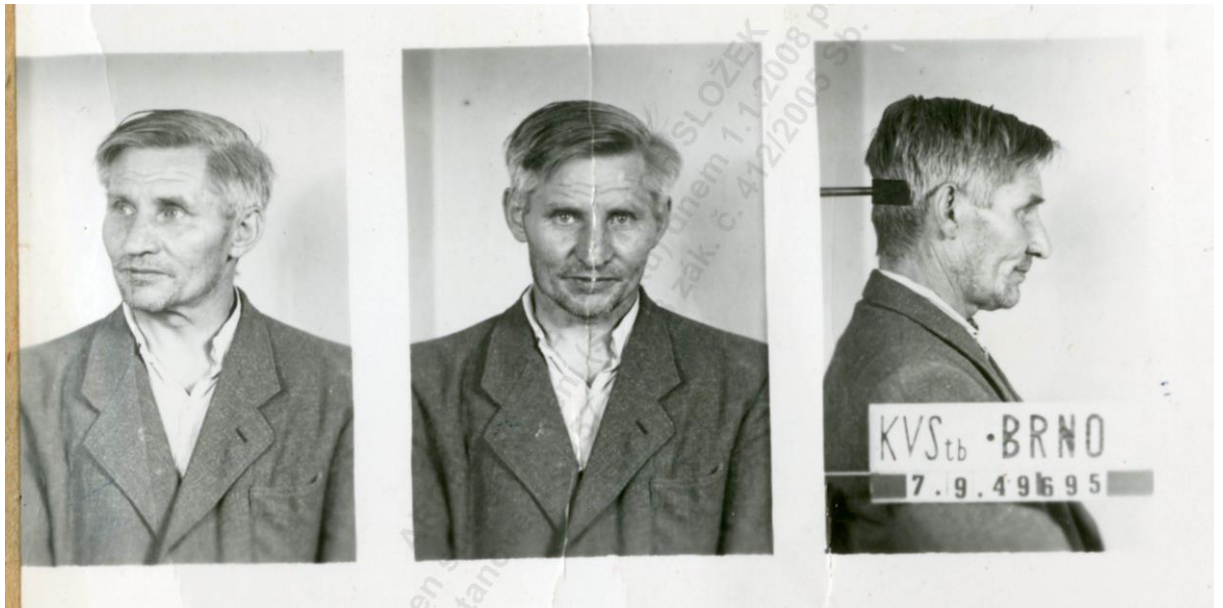

Příloha 4: Dům v Brně-Novém Lískovci, ulice Zavřená 10 (vlastní foto)

Příloha 5: Oldřiška Keithová se synem Janem (foto: Jan Plachý)

Příloha 6: Petr Křivka po zatčení (Archiv bezpečnostních složek)

Krasné velitelství státní bezpečnosti
v Brně.

4856 49-1
V Brně dne 20. září 1949.

Z á z n a m .

Výslechem Petra Křivky bylo zjištěno, že
Oldřiška K e i t h o v á, roz. Kucharová,

byla v rámci ilegální organizace pověřena zprav.
činností a ukryváním dokladů illeg.org.

Z á z n a m .

V Brně dne 22.9.1949.

Na příkaz zdejšího velitelství byla dnešního dne zatčena
Oldřiška K e i t h o v á, nar. dne ?, bytem v Brně-Lískovci, Zavřená
ul.č.10. U jmenované byla současně provedena domovní prohlídka, při
níž nebylo nic závažného nalezeno.

Z á z n a m .

Dne 19.5.1950.

Oldřiška K e i t h o v á byla inf. vyslechnuta, načež dne
29.9.1949 fotografována a daktyloskopována. Po-té sni byl sepsán
soudní protokol a dne 30.3.1950 předána do vazby státního soudu v
Brně. Na jmenovanou bylo učiněno trestní oznámení pod heslem Petr
K ř í v k a s spol.

2465

Příloha 8: Oldřiška Keithová po zatčení (MZA; vlastní foto)

Došlo KÚ dne _____

Klasifikoval (kdo?): _____ (kdy?) _____

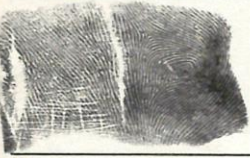

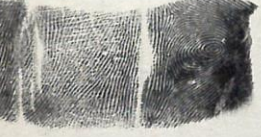
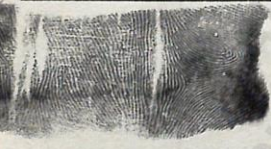
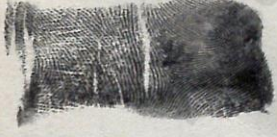

Přezkoušel (kdo?): _____ (kdy?) _____

Pravá ruka

Levá ruka

Současné kontrolní otisky čtyř prstů:

Otisky jednotlivých prstů

Prst	Prst	Prst	Prst	Prst	Prst	Prst	Prst
Palec	Ukazováček	Prostředník	Prsteník	Malík	Palec	Ukazováček	Prostředník
							
							

Příloha 9: Daktyloskopie po zatčení (Archiv bezpečnostních složek)

17/ Oldřiška Keithová .

Od konce roku 1948 byla členkou protistátní organizace Petra Křivky a v rámci této organizace, která měla ráz vele-zrádný a vyzvědačský, převzala úlohu ukryvání písemných dokumentů. Sama pro organizaci získala další spolupracovníky a pomáhala při opatrování zpráv rázu hospodářského a byla též ve styku s agentem Juříčkou. Pro organizaci převzala též funkci pokladní.

Příloha 10: Role O. Keithové v domnělé protistátní organizaci (MZA; vlastní foto)

Petr Křivka		k trestu smrti
ostatní obvinění se zřetelem k § 18 lit. b/ tr.z. k odnětí svobody		
v trvání :		
Josef Sinkovský	25	(dvacetpět) roků
Jan Filipi	22	(dvacetdva) roků
Jaroslav Plotěný	20	(dvacet) roků
Vilém Vlasák	20	(dvacet) roků
Viktor Mezuláník	18	(osmnáct) roků
Ing. Vladimír Vinter	18	(osmnáct) roků
Miloslav Dostál	16	(šestnáct) roků
Karel Svoboda	15	(patnáct) roků
Karel Pohanka	15	(patnáct) roků
Antonín Coupek	15	(patnáct) roků
Karel Wagner	15	(patnáct) roků
Oldřiška Keithová	14	(čtrnáct) roků
Miloslav Strátecký	10	(deset) roků
Josef Balatka	10	(deset) roků
Vítězslav Skoták	10	(deset) roků
Josef Malý	10	(deset) roků
Vlasta Jurišičová	10	(deset) roků
Bohumil Dobrovoďský	4	(čtyři) roky
Karel Urban	18	(osmnáct) měsíců
Ing. Ivan Georgiev Popov	18	(osmnáct) měsíců

Příloha 11: Tresty vyměřené členům protistátní skupiny (MZA; vlastní foto)

Příloha 12: Výrobky z vězení pro Jana Keitha (foto: Jan Plachý)

Příloha 13: Krabička ozdobená chlebem a nařezanou slámou; výrobek z vězení (foto: Jan Plachý)

Příloha 14: Výrobky z vězení – náramky (foto: Jan Plachý)

Příloha 15: Ilustrovaná knížka pohádek věnovaná Janu Keithovi (foto: Jan Plachý)

Příloha 16: Oldřiška Keithová den po propuštění z vězení (foto: Jan Plachý)

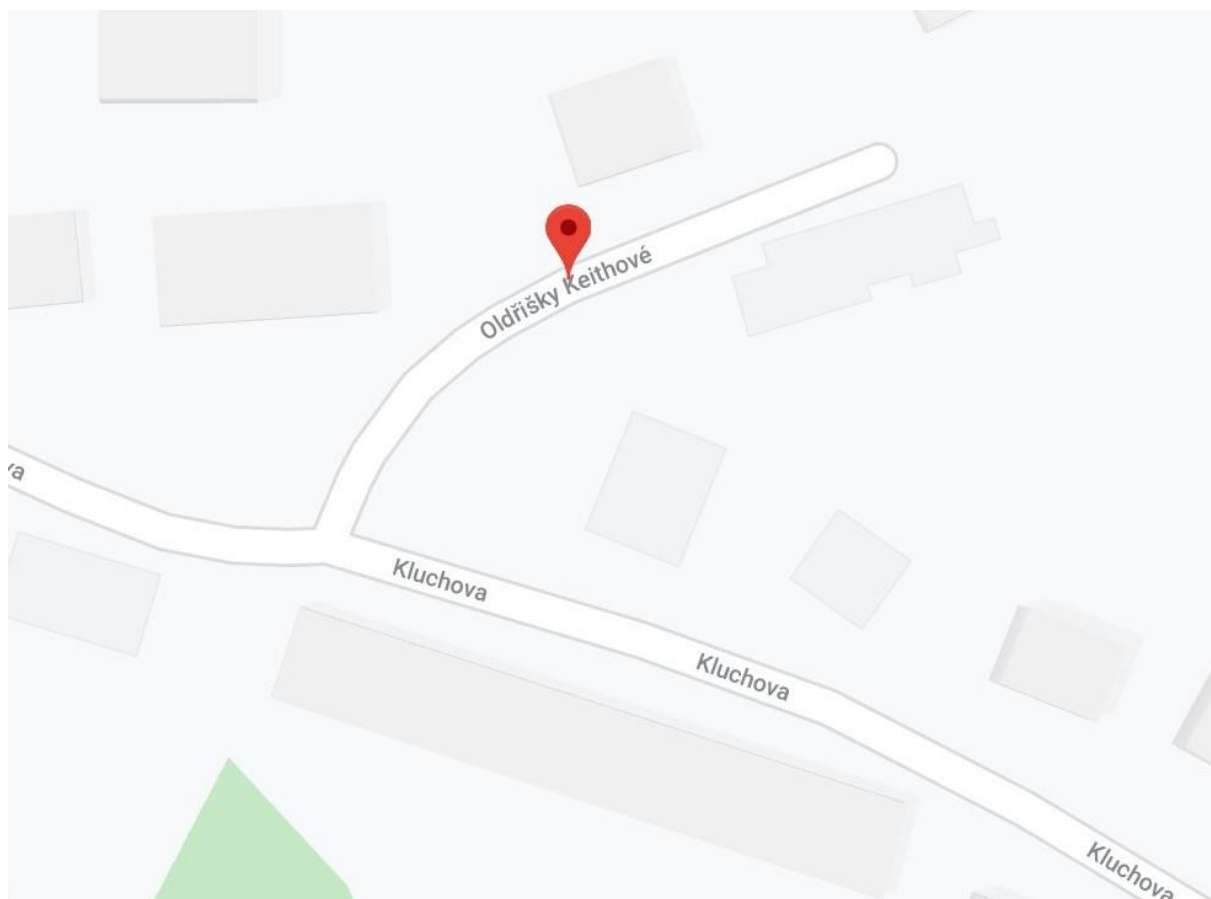
Příloha 17: Rodina Keithových den po návratu Oldřišky z vězení (foto: Jan Plachý)

Příloha 18: Ukázka tvorby skleněných děl O. Keithové (vlastní foto)

Příloha 19: Hrob rodin Keithových a Kuchařových (vlastní foto)

Příloha 20: Ulice Oldřišky Keithové, Brno-Nový Lískovec (zdroj: google.com)

Příloha 21: Ulice Oldřišky Keithové (vlastní foto)